

JÓESTÉT!

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Calea Regele
Ferdinand 64-66. Automata-telefon: 20-61.
Törvényszéki lajstromozási szám: 44.
Dos. No. 890-1938. Trib. Cluj, Secția III.

Kiadótulajdonos:
„JÓESTÉT!” Ujságkiadóvállalat R.-T.
Felelős szerkesztő és igazgató:
MAYER ANTAL

CLUJ, 1939. JULIUS 29.
VIII. évfolyam, 200. szám.

Szombat

Francia ujságíró szenzációs érdekességu cikke II. Károly király Öfelségével folytatott interjújáról

(PÁRIS.) A „Gringoire” című rendkívül elterjedt francia folyóirat cikket közöl Raymond Recouilly tollából: Kihallgatáson II. Károly király Öfelségénél, Románia Uralkodójánál címmel. A cikk így kezdődik: Abban a megtiszteltetésben részesültem, hogy Bukarestben való érkezésem harmadik napján Öfelsége II. Károly király fogadott.

NEGYEDSZÁZAD ELŐTT

Majd visszaemlékezik a cikkíró azokra a fényes időkre, amikor negyedszázad előtt a királyi palota teljes pompájában a népes, tevékeny, fejlődő és virágzó ország fővárosának szívében a háboru előtti évben Románia jelenlegi uralkodójának nagybátyja, az alapító és a modern Romániát megteremtő Károly király fogadta őt, könyvek, fény és pompa között fogadta akkor a középtermetű, fehérszakállu uralkodó, aki elmondotta az ujságírónak hosszú és változatokban gazdag életének csodálatos eseményeit.

ÉS MA?

Ezután a cikkíró rátért arra, hogy a mai uralkodó, az unoka, az új királyi palota második emeletén levő dolgozószobájában fogadta fehér egyenruhájában, mellén kitüntetésekkel. Az imponáló megjelenésű uralkodó az egészséges, erő és energia csodálatos egyensúlyának benyomásával hat a szemlélőre. Alakját a fényképek milióni népszerűsítették, de ezek a fényképek nem tudják kifejezni tekintetének egyenes őszinteségét, határozottságát, a belőle sugárzó erőt és bátorságot. Szava szelíd és egyszerű. Különös és megnyerő, nagy egyéniség. Századának igazi lovagja, aki készen áll az idők parancsának teljesítésére.

KIRÁLYI PÉLDA

Pillanatnyi hallgatás után megszólal az uralkodó: — Sokat Dolgoztam. Dolgozom és dolgozni is akarok Isten segítségével és akaratából minél többet. Készen állok példát szolgáltatni minden erőfeszíttésemmel népemnek és minden osztálynak a munka iránti szeretetben.

— Ha megengedi felséged, megkérdezem, mi volt az ideál, ami felségedet vezérelte legsajátságosabb alkotásai egyikének, az Országör-szervezetnek megteremtésénél, amelynek csodálatos fejlődési eredményei külföldön, de különösen Franciaországban olyan mély bámulatot váltottak ki mindenkiből?

— Tudom — válaszolja az Uralkodó — az Országör-szervezet első pillanatban a szomszédos nagy országok hasonló szervezeteivel némileg azonosnak látszik. De mi senkit sem utánoztunk és másoltunk le ennél a szervezetről, hanem országunk természetének megfelelően teremttük meg. Ami egyik népnek megfelel, nem

szükségszerűen jó a másiknak is. Sőt, gyakran ennek az ellenkezője áll. Nekem, amikor ennek az intézménynek megteremtésénél irányító szerepet játszottam, a legfőbb célom volt népem erkölcsi értékeinek fokozása, népemének, amely kilencven százaléka földművelő-rétegekből áll. A materiális szükségleteken túlmenően van egy lelki célzat is, amely a napok múlása közben a rend, fegyelem és lélekszépítés eszközeivel akarja gazdagítani az emberi életet. Ezért a kezdet-kezdeténél láttunk neki a munkának: a gyermekeknek. Az elemi iskolákban a tanítók jó segítőitársaink voltak. Gyakorlatok és munkák kezdődtek meg, mert már kora ifjúságban munkába vettük a gyermek-lelket és módszeres irányítás alá fogtuk.

NEMZETI JELLEG

— A célkitűzés részben hasonlatos a Baden-Powel-féle cserkészneveléssel. Ennek azonban van bizonyos nemzetközi jellege. Mi azonban az ifjúság-

nevelést nemzeti jellegűvé igyekeztünk tenni. A mi román gyermekeinknek természetesen szoros kapcsolatot kell teremteniük a román haza erőt adó gyökereivel, különösen a népünk eredetire, történetére, legendáira és hagyományaira vonatkozó multtal és emlékeinkkel. Az elemi iskolai oktatásban megkezdett munkát tovább folytattuk a középiskolákban, ahol a tanári testület, amelyre mindig bizalommal támaszkodtunk, megértette törekvéseinket és elősegítette céljaink elérését. Külön és fokozott gondunk volt a falusi tömegekre. Ezek adják a nemzet erkölcsi erejét és egészségét. És így született meg munkámnak egyik igen szívemhez mindig közelálló része: a királyi alapítványok ügye. Mindig érdekes feladat is egy uralkodónak, egy nemzet fejének, a materiális kérdéseken túlmenően lelki vonatkozásokban és szellemi téren is irányítani nemzetét. Ez teszi a munkáját teljessé és egészsé.

A belpolitikai kérdés

Ezután a belpolitika ügyéről van szó a cikkben. A cikkíró megemlékezik a régi parlamenti rendszerről, amelynek helyébe az ország egész lakosságát szakmailag képviselő törvényhozó testület lépett. A politikai pártok küzdelme, 20-22 párt versengése belső ellentéteket, elégtelenséget támasztott az országban. Nem mindig a közérdek, hanem igen sokszor személyi szempontok érvényesültek, erőtlenség és zűrzavar keletkezett, a kormányzás motorja sem működhetett szabályszerűen, elkerülhetetlenül szükségessé vált tehát egy megfelelő megoldás keresése. A szélsőséges propaganda is ártott az ország belső nyugalmanak. A cikkíró az erőlyesen és határozott cselekvő uralkodóról szólva, megemlékezik Armand Calinescu miniszterelnök történelmi jelentőségű szerepéről is, majd az uralkodó szavaival folytatja, aki ezt mondotta neki: — Találtam egy munkatársat, akiben teljes és tökéletes bizalmam van. Szívesen dolgozom egy olyan hasonló életkorú emberrel együtt, akivel tökéletesen megértjük egymást.

A KÜLPOLITIKAI HELYZET

A cikkíró ezután áttekintést ad az európai helyzetről, megállapítva, hogy Románia uralkodója a legteljesebb tájékozottsággal van az európai helyzettel szemben. Naponta tájékoztatást kap a folyó ügyekről és szellemének csodálatos tisztasága és összefüggő megérzése révén a legteljesebb tájékozottságban van az európai helyzetéről. A cikkíró rendkívül melegen méltatja azt a nagy szerepet, amelyet Románia a mai európai történelmi alakulások között elfoglal. Románia a

legjobb viszonyt tartja fenn Franciaországgal, Angliával, a Balkán-államokkal stb., a tekintély állandóan növekedőben van, földrajzi helyzete, természeti gazdagsága és kapcsolatai révén, jelentősége pedig napról-napra növekszik. Utal a cikkíró a Németország és Románia közötti gazdasági kapcsolatok jelentőségére is. Ami a szomszédok közül különösen Magyarországgal és Bulgáriával való kapcsolatokat illeti, ezek szerinte és a román felfogás szerint túlzott mértékben kapcsolódtak sorsukat a tengelyhatalmakhoz, holott az igazi megértés útját ez bizonyos mértékig nehezíti. A cikkíró ezután a román közvélemény álláspontját ismerteti a nagyhatalmak politikájával, a moszkvai tárgyalásokkal, az angol és francia törekvésekkel stb. kapcsolatosan. Rámutat egyben arra, hogy Románia Lengyelországhoz hasonlóan jóviszonyt kíván a szovjettal, de szorosabb kapcsolatot vele nem tart szükségesnek és helyesnek. A török-francia meg egyezést viszont annál nagyobb megelégedéssel fogadták. A nagyérdemű cikk azzal zárul, hogy Románia uralkodója olyan okos, erőlyes és határozott államfő, akinek vezetése mellett országa a legteljesebb bizalommal és reménységgel tekinthet a jövőbe, abban a tudatban, hogy jöhet bármiféle vihar, ennek az országnak biztonsága és ereje rendíthetetlen marad.

MINISZTERTANÁCS

(BUCURESTI.) (Rador.) Tegnap este 6 órakor a miniszterelnökségen Calinescu elnökletével minisztertanács volt, amelyen folyó ügyeket intézték. Ugyanakkor jelentik, hogy a minisz-

terelnök, illetve a pénzügyi és igazságügyi miniszterek előterjesztése alapján Öfelsége törvényrendeletet írt alá, amely fontos rendelkezéseket tartalmaz a bankkereskedelem szabályozására nézve.

CSÖKKENTETTÉK A HADMENTESSÉGI ILLETÉKET

A pénzügyminiszter egyébként módosította az 1939. évi április elsejéi és a katonai illetékek újbóli szabályozását tartalmazó törvényrendeletet, minthogy az ebből az adónemből befolyó jövedelem nagyobb volt az előirányoztnál. Elhatározták, hogy a 7 százalékos katonai illetéket nem a jövedelem, hanem a jövedelmet terhelő adók összege után fogják számítani. Így a katonai szolgálat alól mentesültek és felmentettek a hadmentességi illeték tekintetében jelentős csökkentésben fognak részesülni. A módosítás egyébként több intézkedést tartalmaz az idevonatkozó adóállomások letételére, a kedvezmények és mentességek elnyerésére és a módosításokat a fővárosi lapok ma fogják közölni.

Növekszik a németellenes mozgalom Lengyelországban

(BERLIN.) A német sajtó szerint a németellenes mozgalom Lengyelország területén egyre növekszik. A letartóztatások napirenden vannak és az elfogottakat súlyos börtönbüntetésekre ítélik. Lodzban a villamosművektől elbocsájtották az összes németeket, köztük olyanokat is, akik már 25 éve állanak a vállalat szolgálatában. Az elbocsájtások végkielégítés nélkül történnek. A Völkischer Beobachter szerint most már a templomokat sem kimélik meg, mert az utóbbi héten 17 német evangélikus templom ablakait és berendezését törték össze. A lap azt hangsúlyozza, hogy mindezek a lengyel hatóságok szemelattára történnek abban a reményben, hogy nem lesz megtorlás értük. Itt azonban tévednek.

Megoldódott de Llano tábornok felmentésének rejtélye

(BURGOS.) A Caudillo Queipo de Llano tábornokot Buenos Aires-i követnek nevezte ki. A tábornok a jövő héten el is indul állomáshelyére. A kinevezéssel kapcsolatban a spanyol sajtó szokatlanul gunyos hangon ír azokról a hírekről, amelyeket a párisi sajtó terjesztett Spanyolországról. A Diario Vasco szerint

Páris lapjai valóban kinos helyzetbe kerültek, mert ezek a „rakoncátlan” tábornokok nem voltak hajlandók az ő kedvükért újabb polgárháborút előidézni és ehhez a demokráciák segítségét kérni. Ez valóban nem volt szép Solchagától és de Llanotól, de ez nem csapás, mert a párisi hírgyárosok majd csak kitalálnak újra valamit.

A spanyol belső válságról elterjedt híreket egyébként a párisi spanyol követ is erőlyesen megcáfolta, de egyesek ennek ellenére is fentartják azon állításukat, hogy a Caudillo nehéz helyzetbe került volt tábornokaival szemben, akik úgy látszik nem hajlandók egyeduralmát elismerni.

Nagy többséggel szavazott bizalmat az alsóház Chamberlain kormányának

A moszkvai és tokiói tárgyalások közepette a japán-amerikai kereskedelmi szerződés felmondása bombaként hatott - A lengyel kormány két újabb jegyzéke a danzigi szenátushoz - Leszavazták az ujonnan megalakult holland kormányt

Annak ellenére, hogy Tokióban ugyiszólván megszakítás nélkül folynak a tárgyalások, egyre nő a britellenes mozgalom a Távolkeleten. Japán szemmel láthatólag el van szánva mindenre, csak hogy céljait megvalósítsa. — A szachalini zárlat küszöbön áll és nem sokára sör kerül az amerikai érdekeltségek felszámolására is. — Pénzügyileg Anglia helyzete sem kedvező. Erre vall Chamberlain tegnapi nyilatkozata, amely egyszersmind magyarázata annak is, hogy Varsó miért nem kapta meg az általa kért 5 millió fontos készpénz hitelt. — A moszkvai megbeszélések tovább haladtak ugyan egy lépéssel, de még mindig nem állnak ott, hogy befejezésüket biztosan megjósolni lehessen. — Litvánia megkapta a szabad övezetet Memelben és ezzel a kérdés végleges megoldást nyert. — Az ujonnan megalakult hollandi kormány sorsa megpecsételtnak látszik, mert már is bizalmatlansági javaslatot tettek Colijn ellen. — Queipo de Llano tábornok megkapta új megbízatását és ezzel a spanyol belső válságról elterjedt hírek elvesztették hitelüket. — Amerika felmondotta a Japánnal kötött kereskedelmi egyezményt. — A Times vádolja Németországot, amely szerinte a palesztinai helyzet egyik megteremtője.

Részletes közléseink a következők:

A TÁRGYALÁSOK ELLENÉRE IS NŐ KELETEN AZ ANGOL-ELLENES MOZGALOM

(LONDON.) A brit sajtó aggodalommal figyel arra, hogy az angolelles mozgalom a tokiói tárgyalások ellenére is egyre növekszik a Keleten. Az Exchange Telegraph jelentéseket közöl, amelyek szerint Japán vélt diadala nagymértékben megnövelte az angolelles tömegek merészségét. Ennek tulajdonítható, hogy az észak-kínai városokban tegnap újabb tüntetések zajlottak le, amelyeknek során az angol üzletek ablakait betörték, sőt odáig mentek, hogy több helyen megtiltották az angol kereskedőknek üzleteik további fentartását. Elűzték legtöbb helyen az angol és skót missziók vezetését is. Az angol hajókat mindenhol feltartják, a brit postát átkutadják és a küldeményeket elkobozzák. Pekingben tegnap röpcédulákat osztogattak szét, amelyekben életveszélyesen megfenyegették a Kínában élő angolokat. A londoni esti sajtó is részletesen foglalkozik ezekkel a jelentésekkel és megjegyzi, hogy

a kínaiak elkeseredését még csak növeli a csunkingi középkeleten kormány azon jelentése is, hogy London cserben hagyta Csang-Kai-Sek-et.

A marsallhoz közelálló lapok ugyanis nyíltan hangoztatják, hogy Chamberlain nyilatkozata megdönthetetlen igazolása annak, hogy London ismét kijátszotta egyik volt szövetségését. Magukról a megbeszélésekről a következő hivatalos jelentés számol be:

— A kiküldött szakbizottságok tegnap tovább folytatták megbeszéléseiket, amelyeknek során délelőtt a politikai, délután a gazdasági kérdések jöttek szóba. A tárgyalásokat tovább folytatják.

MIÉRT NEM ADTAK KÉSZPÉNZHITELT LENGYELORSZÁGNAK?

(LONDON.) A brit közvéleményt erősen foglalkoztatja, hogy a brit kormány miért nem adott készpénzhitelt Varsónak azok után, hogy első

száma „védencévé” tette meg Lengyelországot? A vélemények a sajtóközlemények szerint nagyon különösen hangzanak. Az Evening News azt írja, hogy

Nagybritannia ma már nincs abban a helyzetben, hogy minden szavazóját pénzzel lássa el, mert maga is nehezen teremti elő hadfelszerelési költségeit.

A Manchester Guardian viszont azt írja, hogy

Ironsides tábornok megfelelőleg értesítette a kormányt a lengyel hadsereg állapotáról és teljesítő-képességéről, ami elegendő volt ahhoz, hogy a brit vezetés egészen begombolkozzék, holott a már megkezdett uton kellett volna haladnia, mert a félmegoldások mindig veszedelmeket jelentettek.

London magatartása megállapíthatólag kiábrándítólag hatott Párisra is. A Humanité nyíltan azt írja, hogy Anglia a Hudson-féle terv fel-

bukkanása óta szemmel láthatólag elhanyagolja Varsót és amint a Buttler-féle nyilatkozat igazolja, a danzigi kérdést nem tartja többé aggodalmat keltőnek, holott ez az a pont, amelyen a békének állania, vagy buknia kell.

A kölcsön megtagadását a totális államok sajtója is hosszú cikkben tárgyalja. Érdekes a Stampa azon felfogása, hogy

Lengyelország lesz az első, amely tapasztalni fogja, milyen értéke van Anglia politikai barátságának akkor, ha változik a helyzet és nincs szüksége már egykori szövetségeseire.

A Tribuna viszont azt írja, hogy

Varsó a litván-lengyel kérdésben sikert ért el, mert ekkor még a tengelyállamok támogatták. A lengyel kormány ezt azonban hamar elfelejtette és ennek következményeit majd viselnie is kell.

„Nincsenek tisztában, mik előtt állunk” — mondotta Chamberlain

(LONDON.) Greenwood ezredes, a Labour Party parlamenti képviselője tegnap az alsóházban interpellált az öregek agykori ellátásának biztosításáról. A felszólalásra Chamberlain a következőkben felelt:

— Vannak még ma is olyanok, akik nincsenek tisztában azzal, hogy mik előtt állunk és milyen veszélyek szakadhatnak ránk. Ezekben az időkben a kormány legelső feladata a védelem megszervezése, amihez pénz és újra pénz kell. Erre az évre 750 millió font van előirányozva hadfelszerelésre, amelyből a kormány azonban egyelőre csak 250 millióval rendelkezik. Ily körülmények között szó sem lehet az agykori nyugdíjak felemeléséről, illetve annak általános bevezetéséről.

FELESLEGES A DERÜLTÁS

(LONDON.) Molotov külügyi népbiztos tegnap kihallgatáson fogadta Strangot és a moszkvai brit és francia nagyköveteket. A megbeszéléseken a közvetett és a közvetlen tárgyalások meghatározásáról volt szó. Angol vélemény szerint felesleges a derültás, mert a szerződés végleges megkötéséig még sok idő is eltelhetik. A szovjet ugyanis ragaszkodik a vezérkari tárgyalások egyidejű megkezdéséhez, ami ellen Anglia és Franciaország szakértői még most is a leghatározottabban tiltakoznak. A francia jobboldali sajtó hallani se akar a hazai hadititok kiszolgáltatásáról.

A Tudacsevszky eset elég lecke lehetett volna ahhoz, hogy a kormány ne engedje ideig vinni a dolgokat a volt német gyarmatok miatt.

A TIMES A PALESZTINAI BEVÁNDORLÁSOKRÓL

(LONDON.) Amint várni lehetett, Malcolm MacDonald alsóházi nyilatkozata a bevándorlási kvótáról, nagy feltűnést keltett. A Times vezető cikkben foglalkozik a kérdéssel és a következőket írja:

— A zsidóság nem fogadhatja nyugodtan a gyarmatiügyi minisztérium azon elhatározását, hogy nem változtat a bevándorlási arányszámon, holott Malcolm MacDonald a jelenlegi helyzetben nem adható más nyilatkozatot. Az utóbbi időben ugyanis olyan tömeges illegális bevándorlás történt,

hogy újabb bővítéseket engedélyezni nem lehet. A kormánynak azonban a következőt kell figyelembe vennie és erről a nyilvánosságot is fel kell világosítani. Nagyon különös az, hogy Németországból német hajókon szállították a kivándorolni kényszerülő volt német zsidó állampolgárokat a Fekete-tengeri kikötőkbe és ott például legutóbb egy „Lise” nevű hajóra gyűjtötték őket össze. Ez a „Lise” csodálatos módon panamai lobogót kapott és úgy vitte tovább a szerencsétlenséget Palesztina felé, ahol végül is be kellett fogadni őket. A mesterkedés nyilvánvaló és Berlin kettős célt ér el általa. Először eltávolítja területéről a neki alkalmatlanok egy részét, másodsorban olyan helyzetbe hozza a brit kormányt, hogy kénytelen megrendszabályozáshoz folyamodni, amelyek a zsidóságot kellő felvilágosítás hiányában Anglia ellen hangolják. A Times cikke nagy feltűnést keltett.

AMERIKA FELMONDOTTA A JAPÁN-USA KERESKEDELMİ SZERZŐDÉST

(WASHINGTON.) Amiről beavatottak már régen suttogtak, bekövetkezett. Az Egyesült Államok kormánya tegnap különböző gazdasági okokra való hivatkozással felmondotta a Washington-Tokió között fennálló kereskedelmi szerződést. A New York Herald Tribune szerint a lépésnek tüntetési jellege van.

Amerika igazolni akarja — mondja a lap — hogy Japánnal szemben nem foglal el olyan hátráló álláspontot, mint Anglia.

Tokióban ezzel szemben az az álláspont, hogy a lépés kihívás és ezért azt a japán kormány barátságtalannak minősítve, megfelelő retorziókat fog alkalmazni a Keleten. Londonban most attól tartanak, hogy Tokió szigorú rendszabályokat fog alkalmazni az amerikaiakkal szemben is, ami kihatással lesz a jelenlegi megbeszélésekre is.

TOVÁBB FOLYNAK A MOSZKVAI TÁRGYALÁSOK

(MOSZKVA.) Steeds Naggjar és Strang tegnap újabb hosszabb megbeszélést folytattak Molotovval és a tárgyalásokat még tovább folytatták. A vezérkari megbeszélések megkezdése a mosztani kedvezőbbre fordult tárgyalások

alapján egyre közelebbi lehetőségnek látszik. Francia részről valószínűleg Doumenc tábornok vesz részt a vezérkari megbeszéléseken.

BIZALOM AZ ANGOL KORMÁNYNAK

(LONDON.) (Rador.) Chamberlain tegnap az alsóházban bejelentette, hogy a törvényhozás nyári szünetét megkezdte, de azonnal összehívják, ha a közérdek úgy kívánja. Greenwood kívánságára még hozzáfűzte, hogy ha a jelenlegi külpolitikától különböző eltérő határozatokra szánná el magát a kormány, rögtön összehívja az alsóházat. Churchill értelmetlen dolognak minősítette, hogy az alsóház október 25-éig szünetre menjen, amikor tudott dolog, hogy a német hadsereg mozgósítását készítik elő augusztus napjaira. Chamberlain erre azt válaszolta, hogy Churchill csak feltevésből indul ki és így felszólalására nem is adhat választ. A tárgyalások azzal érték véget, amikor is a munkáspárt bizalmatlansági indítványát 356 szavazattal 163 ellenében elvetették.

A JAPÁN-AMERIKAI KERESKEDELMİ SZERZŐDÉS FELMONDÁSA

(WASHINGTON.) (Rador.) A japán-amerikai kereskedelmi szerződés felmondását a közvélemény általában megelégedéssel fogadta. Politikai körökben is hasonlóan egyetemes a felfogás. Számolnak viszont azzal, hogy Japán bizonyos ellenintézkedéseket alkalmaz, de illetékes amerikai helyről máris hangsúlyozzák, hogy az egyezmény felmondása nem történt gazdasági okokból, mivel a két állam kereskedelmi mérlege az Egyesült Államokra nézve volt kedvezőbb. Az amerikai lépés állítólag csak Angliát akarná eltéríteni Japán iránti engedékeny magatartásától. Csung-Kingban, a kínai kormány székhelyén viszont a szerződés felmondását nagy örömmel fogadták.

Morgenthau amerikai pénzügyminiszter a kereskedelmi és hajózási egyezmény felmondásával kapcsolatosan nyilatkozva kijelentette, hogy ha Amerika beszünteti Japánból az arany és ezüst vásárlást, úgy az súlyos csapást jelent a japán gazdaságra, mert az utolsó két év alatt Japán 415 millió dollár értékű aranyat és 4 millió 200 ezer dollár értékű ezüstöt adott el Amerikában.

MI UJSÁG DANZIG KÖRÜL?

(DANZIG.) Chodocky lengyel főbiztos két jegyzéket adott át tegnap a danzigi szenátusnak. Az egyik Budzievics lengyel határőr megölésére vonatkozik, akit július 20-án egy danzigi vámmód lőtt agyon. A lengyel kormány a bűnösök felkutatását, megbüntetését és a vizsgálatról való tájékoztatást kíván, elutasítva azt a feltevést, hogy az, aki Budzievicsot agyonlőtte, törvényes előírások szerint járt volna el. A másik jegyzék a június 24-iki állítólagos határincidensre vonatkozik, amikor a lengyel határőrök és a danzigi védőőrség között tüzválság lett volna. A jegyzékben a lengyel kormány hangsúlyozza, hogy ilyen incidensről nincs tudomása és csodálkozását fejezi ki, hogy ilyen az idegességet csak fokozó híresztelésekkel ongedi a szenátus Danzig és Lengyelország viszonyát elmérgesedni.

Varsói híradás szerint Jankovsky lengyel vasúti tisztviselőt, akit nemrégiben letartóztattak a danzigi törvényszék háromhavi elzárására ítélte, mert lengyel újságokat terjesztett Varsóban. Ugyancsak a varsói lapok írják, hogy tegnap rendelet jelent meg, amely felhatalmazza a danzigi hatóságokat, hogy a március 3-iki időponttal zsidó kézen lévő vállalatokat kisajátíthassák és ezzel sietessék Danzig zsidó lakosságának ki-vándorlását.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(VARSÓ.) A Daily Express varsói tudósítójának értesülése szerint Beck külügyminiszter azzal a gondolattal foglalkozik, hogy a legközelebbi napokban megbízottat küld Moszkvába azzal a céllal, hogy tárgyaljon egy közvetlen katonai és gazdasági együttműködés megteremtéséről Moszkva és Varsó között. Állítólag a varsói szovjet követ biztosította Becket, hogy ezt

a lépést a szovjet kormány is szívesen látná.

(KAUNAS.) Németország és Litvánia megbízottai tegnap délelőtt aláírták azt a szerződést, amelynek értelmében Litvánia szabad zónát kap a memeli kikötőben. Ezzel a szerződéssel a Memel kérdése végleges rendezést és megoldást nyert.

(DE HAAG.) A hollandiai katolikus párt parlamenti csoportjának elnöke tegnap bizalmatlansági indítványt nyújtott be a parlamentnek a kormány ellen. Efelől ma fognak dönteni és beavatottak szerint biztosra vehető, hogy Colijnt le fogják szavazni.

(LONDON.) VI. György angol uralkodó tegnap délelőtt kihallgatáson fogadta Ironside tábornokot, aki beszámolt neki Lengyelországban szerzett tapasztalatairól. Délután Chamberlain miniszterelnök jelent meg előtte és jelentést tett az ir. extrémisták ellen foganatosított intézkedésekről.

(LONDON.) A Reuer iroda tokiói munkatársának jelentése szerint a szovjet és Japán között a feszültség egyre erősebb lesz és nincs kizárva, hogy Tokió rövid időn belül blokádot állítsa Szachalint azért, hogy ottani érdekeit és engedményes jogait megvédelmezze. Ez az intézkedés azért lenne sorsdöntő — mondja a jelentés — mert könnyen kihatással lehet majd a moszkvai tárgyalásokra is.

(JERUZSÁLEM.) Tel Aviv környékén szélsőséges cselekmények elkövetéseinek vádjával a rendőrhatalóságok 100 zsidó revizionistát tartóztattak le.

(HAGA.) A katolikusok és szociálisták által előterjesztett bizalmatlansági indítvány alapján, amely szerint a jelenlegi korrupciós helyzetet szembe helyezkedik a közérdekkel, 55 szavazattal 27 ellenében bizalmatlanságot szavaztak Colijn kormányának. Colijn tudvalevően négy nappal ezelőtt alakította meg 4-ik kormányát és máris egy ötödik kormány megalakításának szükségére merült fel.

(LONDON.) A rendőrség tegnap a bombamerényetek ügyében számos letartóztatást és házkutatást eszközölt. Többek között letartóztattak egy nőt is azzal a váddal, hogy ő helyezte el a Viktoria pályaudvaron a nagy pusztítást végző bombát.

(LONDON.) Koc ezredes, a lengyel pénzügyi bizottság vezetője sikertelen tárgyalásai után az angol fővárosból visszatért Varsóba.

(BÉCS.) A Havas jelentése szerint a Stájerországban székelő összes zsidók augusztus elseje előtt kötelesek elhagyni a tartományt. Körülbelül 2—300 egyént érint ez a intézkedés, akiket ideiglenesen a bécsi zsidó hitközség vesz gondozásba és tanulmányozza Amerikába való áttelepítésük kérdését.

(BUDAPEST.) Eperjesi jelentés szerint Szlovákia keleti részének a lakói, akik szlovákoknak nevezik magukat, titokban megalakították a szlovák nemzeti tanácsot. Kiáltványukban pedig hangoztatják, hogy elérkezett az a pillanat, amikor a szlovákoknak kezükbe kell venniük saját sorsuk intézését és felvenni a harcot a Hlinka-gárda ellen.

(BÉCS.) Ezer ausztriai zsidó utnak indult Olaszországba, ahol az olasz banknál történő 10 fonsterling letétele mellett letelepedési engedélyt kapnak. A Reuter szerint a milánói bankok 8 millió dolláros segélyalapot létesítettek a zsidó kivándorlás megsegítésére és Olaszország felé nagyarányú zsidó kivándorlás indult meg, mert az olasz határon a beengedési alakosságok egészen egyszerűek.

(POZSONY.) Aranyosmaróton a szlovákiai magyar párt 35 tagját férfiakat és nőket letartóztatták és beszállították a nyitrai ügyészség fogházába. Ezenkívül számos házkutatás is történt a magyarság vezetőinél.

(BUDAPEST.) A kormánypárt tegnap ülésén Teleki Pál miniszterelnök ismertetette a házszabályrevízió tervezetét. Keresztes Fischer belügyminiszter pedig az állampolgársági törvény módosítását.

Mátrai Béla riportja:

Hatvan ór, 1200 fogoly

Milyen volt az élet a nagy háború alatt az osztrák-magyar monarchia legfelélméletesebb börtönében, ahonnan szökni nem lehetett, mert csak egyetlen kivezető út volt: a temető...

Szerdai számunkban riportot közöltünk a theresienstadi főfoglár elbeszélése nyomán, amely a szarajevói merényletről szólt. Kiegészítésképpen vázlatos képet közlünk ugyancsak a volt főfoglár folytatott beszélgetés nyomán a volt osztrák-magyar monarchia rettegettebb börtönéről.

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) W. József, főfoglár előre hajol székén és úgy mondja:

— Haj, nehéz, igen nehéz szolgálat volt...

Ez a szólam még igen gyakran megismétlődik további elbeszélése során. Ez kísérti állandóan, ez maradt meg a méteres, hűvös falak között eltöltött szomorú napok sötét emlékeül.

HATVAN ÓR, 1200 FOGOLY

— Minden pillanatban veszélyben forgott az életünk. Mivel a fiatalokat elvitték a frontra, öreg népfölkelők látták el az őrszolgálatot, akik valósággal reszkettek, kezükben fegyverrel,

valahányszor a rabokat kellett kísérniük. Ezek nyíltan meg is mondták nekünk, hogy az első adandó alkalommal megölnék bennünket. De vigyáztunk is magunkra nagyon. Többször figyelmeztettem őket, hogy vigyázzanak, nehogy a fogoly hátuk mögé kerüljön, mert akkor nekik „rég rossz.” A szó szoros értelmében remegtünk az életünkért. Kevesen voltunk, nagyon kevesen.

A börtön állandó fogoly-létszáma 1200 és 1400 között váltakozott, az örök száma pedig 60—80 volt.

A DORA ÉS A NORA

— Szökni mégis nagyon nehezen lehetett, majdnem a lehetetlenséggel volt határos.

Segítségünkre volt maga a vár szerkezeti felépítése 10 méter magas falakkal az erődítmény körül folyó víz, de nem legutolsó sorban éberségünk és két hatalmas verébem: a Dora és a Nora.

Ha egy-egy rab eltűnt, ezekkel indultam nyomát keresni. Igen, szokszor nem volt szerencsénk. A kutyák csak a vizig követhették a nyomot. Ha a rab átszúrt a folyón, akkor már megmenekültnek számított, mert igen nehéz volt újból a nyomára bukkani. De legtöbb esetben elfogták és ismét visszaküldték hozzánk.

Ekkor vette át szerepét a legfelélméletesebb fenyítő eszköz: a kényszer-zubbony.

A RAB EGY HÓNAPIG MOZOGNI SEM TUDOTT...

— Ez a vitorlavászonból készült és két újat hátul össze lehetett fűzni. Az eljárás az volt, hogy a rab kezét hátracsavarták, összekötötték és ilyen helyzetben felfelészítve kikötötték.

Borzalmas fenyítő eszköz volt. Egy félóra után

a rab száján csorgott a vér, a nyál és ilyen kezelés után egy-egy hónapig mozogni sem tudott.

Mégis kénytelenek voltunk alkalmazni, mert olyan elvetemült gonoszalkalmú rabok voltak a kezünk alatt, hogy az felülmúlt minden képzeletet.

— Kiseb és könnyebb foku fenyítés volt a levelezés megtiltása és mindenféle kedvezmény megvonása. Az ilyen módon megbüntetett rab valósággal el volt temetve, nem is élt, csak valami félálulásszerű állapotban tengette célja mélyén egyik napról-másikra szomorú életét.

JANDRICCS KÖVETELŐZIK

— Ez történt egy alkalommal egy szerb tiszttel.

Jandriccsal, aki az áruló Redl vezérkari ezredes adjutánsa volt és mint bűntárs nálunk töltötte életfogytiglani büntetését.

A börtönben a foglyok minden hónapban kaptak egy-egy kiló kockacukrot, hogy annak magas tápértéke valahogyan ellensúlyozza a börtön-koszt egyhanguságát. Így történt ez Jandriccsal is, aki lelkiismeretesen átszámolta kockacukrait és

úgy találta, hogy három kockával kevesebbet kapott, mint társai. Nagy hangon felelősségre vont, hogy mit csináltam cukrával.

Mivel állandóan nagyon ellenszenvesen viselkedett és ok nélkül hetvenkedett, elhatároztam, hogy megtanítom. Másnap levelet kaptam, amelyből kitöröltem két ártatlan sort. Jandrics bűnbánóan jött hozzám:

— Profosz ur, mi lehetett a cenzurázott serekban?

— Az én dolgom — válaszoltam neki komoran és közben a markomba nevettem.

Jandricsot ölte a kíváncsiság. Ezt a leckét megismételtem vele még vagy háromszor. Végül olyan lett, mint a kezes bárány.

ITT TANULTAM MEG, HOGY AZ EMBER MILYEN BESTIA...

— Mivel a rabok legnagyobb része életfogytiglani börtönre volt ítélve, ami azt jelentette, hogy nőt évtizedekig nem láthatnak, hallatlanul elfajultak az erkölcsök. Nincs önnek és nem is lehet fogalma azokról a dolgokról, amelyek ott tudtukkal folytak, de amit nem tudtunk megakadályozni, mert hiszen egyetlen esetben sem érték őket tetten. Itt tanultam meg, uram, hogy az ember milyen bestia...

— Legjobban illusztrálná ezt egy Galiciából hozzánk került lengyel eset. Mikor megérkezett, előre figyelmeztettek, hogy nagyon vigyázzunk rája, mert elevenen eszi meg az állatok. Nem hittük, de megfigyelés alá vettük. Nemsokára saját szemünkkel győződhetünk meg róla. Órák hosszat leskelődött a piszkos lefolyók körül, amíg egy-egy patkány feldugta fejét. Akkor hihetetlen gyorsasággal lecsapott az állatra és még mielőtt odaro-

hanhattunk volna, már kettéharapta a visító állatot.

MAREK A SPICLI...

— Hogy a börtönben történő minden eseményről tudomást szerezzünk, hivatásos besugót tartottunk. Ezt kisebb-nagyobb kedvezményekkel fizettük meg azokért az értékes szolgálatokért, amelyeket nekünk tett.

Ilyen volt egy Marek nevű cseh, akit jó magaviselete miatt házmesterfélenek neveztek ki és aki sepregetést utánozva állandóan a rabok között tartózkodott és nekünk mindenről jelentést tett.

Egy alkalommal figyelmeztetett, hogy az egyik cellában valami készül. Szorgos kutatást tartottunk és legnagyobb meglepetésünkre az egyik éjjeli edényben, amelynek ragyognia kellett a tisztaságtól, földet fedeztünk fel. Ezen a nyomon elindulva

finoman kidolgozott és jól elrejtett kivágott négyszögletű üreget találtunk a padló alatt.

Kiderült, hogy a zárka foglyai hetek óta ásták a padló alatt a földet, amelyet reggel az éjjeli edényekkel hordtak ki. Harmincnégy ember volt beavatva a titokba és szökési tervük készen kidolgozva volt.

Az ástott üreget megközelítették volna a cella alatt a fal másik oldalán álló őrt és ha meggyilkolták elvágták volna a vészcsengőt és elmenekültek volna.

Tervük nem sikerült. Jött Marek, a spicli, seprűjével és máris mindent tudott.

ÖNGYILKOSSÁG MINDEN NAP

— Az elítéltek reménytelen és kilátástalan jövője miatt majdnem minden nap történt egy öngyilkossági kísérlet. Legtöbb esetben az élesre vett pléhkanál nyelével vágták fel ereiket. Szándékuk csak igen ritka esetben sikerült, mert idejében felfedeztük tettüket és megakadályoztuk őket.

Ezután elapad a beszéd, késő estére jár az idő. Eltűnik a fellegetek ostromló vár és a csendesen folyó Elbe csillogó képe. Nem látom már a lengyelt, aki kettéharapja a patkányt, sem Mareket, a seprűvel. A főfoglár ur levelet szigorú ruháját és egy csendes ucca még csendesebb polgára marad. Még elmondja, hogy

származására nézve szudéta-német és már negyven éve lakik Kolozsváron.

Kikísér.

— Volt akkor nagy öröme nemrégiben... — mondom.

— Igen — válaszolja csendesen, majd elhallgatunk. Így találkozott és ment el közömbösen egymás mellett a békés színes riport és a tüzetekadó politika.

Szombaton (29-ÉN) este lesz megtartva a hagyományos COJOCNAI-KOLOZSI NAGYANNA-BÁL

Tombola, szépségverseny, confetti-szerpentín csata, világposta. Elsőrendű cigány jazz-zene. Este 7-től állandó autóbuszjárat. Rossz idő esetén is meg lesz tartva.

Ri gyilkolta meg az aranyhaju asszonyt?

(LONDON.) A világhírű Scotland Yard napok óta nyomoz a meggyilkolt aranyhaju asszony bűnügyében. Jacksonné asszony híres volt a kenti grófságban — írja londoni levelezőnk. — Senkinek sem volt olyan gyönyörű aranyhaju haja, mint neki. Mindenfelé csak úgy beszéltek róla, mint az aranyhaju tündérkirálynőről. Ahol megjelent, azonnal feltűnést keltett.

A múlt hét végén meggyilkolva találták a szép asszonyt deali villájában. A férje klubban volt, mialatt a bűntett elkövetődött. A lakásból nem vittek el semmit. Ebből arra következtet a rendőrség, hogy nem a rablás volt a bűntett indító oka. A holttest fekvéséből és a holttesten levő karcokból arra következtettek, hogy a gyilkos erős küzdelmet folytatott

áldozatával. A gyönyörű aranyhaju hajú össze-vissza volt cibálva, a gyilkos ki is tépett belőle és a padlón szét-szórta. Az asztalon kis cédulát találtak, amelyre az volt ráírva:

— Megbosszultam magam!

Az íráson látni lehetett, hogy írója szántsándékkal elferdítette.

A Scotland Yard emberei mindenképp kihallgatták, aki a szép asszonnyal bármilyen összeköttetésben volt, de eddig egyetlen komoly nyomot nem lehetett találni. Sokan udvaroltak az aranyhajú hajú nőnek s nem lehetetlen, hogy valamelyik elutasított udvarlója hatolt be hozzá. Minthogy hiába könyörgött kegyeiért, dühében rárontott és meggyilkolta. A gyilkosságot a lakásban talált vaskoronggal hajította végre.

E. A. RODRY SZEMBEN A HALÁLLAL

(19.)

— Okvetlenül beszélnem kell Jahnnyval — hadarta idegesen. — Magában van az összes reménységem. Kérem, ne utasítson el.

Igyekeztem lelkére beszélni, de minden fáradozásom hiábavalónak bizonyult.

— Nem tagadhatja meg kérésemet! — hajtogatta csökönyösen. — Látni akarom őt! Ezt meg kell értenie!

— De mit fog szólni Yale?

— Nem mondjuk meg neki... Senki sem láthatott meg, mikor eljöttem hazulról.

— És Yale emberei? ... Ha jól emlékszem, az este...

— A mellélépcsőn távoztam. Egy lélek sem volt az uccán... Az autót már előre küldtem a várhoz.

— A várhoz? ... Honnan tudja, hogy Johnny nincs a városban?

— Sejtettem. De azt is tudom, hogy nem lehet messze! ... Ugy-e, igazam van? Autón hamarosan elérhetjük...

Kérem, ne vesztessük az időt! ... Csak néhány percet szeretnék látni... Higgye el, nem kockáztatunk semmit! Nem tudtam ellentálni könyörgésének. Ha az eszemre hallgatok, akkor sohasem került volna sor erre a kirándulásra.

— Milyen ember a soffőre? — kérdeztem. — Megbízható?

— Teljesen. Két év óta szolgál nálam. Ha azonban jobbnak látja, akkor én vezetem az autót.

Ebben megegyeztünk. Kerülő utakon jutottunk el a várhoz. Kétszer is átszálltunk a földalattin és egy rövid darabot taxin tettünk meg. A hatalmas turakocsi csakugyan ott várakozott a várnál. Miss Brank hazaküldte a sofőrt, miután meggyőződött arról, hogy elegendő benzín van a tartályban. Bevallom, egyes érzelmek között foglaltam helyet a kocsiában. Örültem, hogy a fiatal leány társaságában lehetek, de a lelkiismeretemet sehogy sem tudtam megnyugtanni. Legalább ígérje meg, hogy többször nem keresi fel az öccsét Yale engedélye nélkül.

— Ezt megígérem — mondta sietve. — keztyűs kezei türelmetlenül tapadtak a kormányra. — Indulhatunk?

— Még egyszer körülnéztem. Seholy láttam emberi lényt a közelben a várnál kivételével, aki egykedvű arccal ácsorgott az út szélén.

— Majd később megmondom a pontos irányt. Addig egyenesen az országúton.

Félórás száguldás után elérkeztünk a farmhoz. Az épület kihaltan látszott. Hiába rángattam a magas deszkakerítésre erősített csengőfogantyút, csak dühös kutyavonítás volt a válasz. Már aggódni kezdtem, mikor végre léptek közeledtek a kavicsos úton.

Beköltöztem a nevemet, mire az ajtó csikorogva feltárult.

— Tessék beljebb fáradni — mister Craven — mondta az előbbi hang.

A sötétben nem tudtam kivenni az előttem álló ember arcvonásait. — Maga az John? — kérdeztem bizonytalan hangon.

— Szolgálatára uram — hangzott a válasz.

Az öreg John családtagnak számított. Foglalkozására nézve kertész volt, de egyuttal a komornyik szerepét is töltötte be. Már emberemlékezet óta Dorris néni szolgálatában állt.

— Ide hallgasson öregem! Ez a fiatal hölgy szeretné megnézni Johnnyt. Elvezethetné hozzá?

Az öreg megvakarta fejét. — Csak attól tartok, hogy megszidnak érte. Az urnóm lelkemre kötötte, hogy senkit se bocsássak be a fiatal urhoz.

— Dorris néni nem fogja megtudni — mondtam nyugodt hangon. — Bizonyára már régen alszik. Igaz?

(Folytatása következik.)

TESTEDZÉS

Kisorsolták a román nemzeti bajnokság őszi fordulóját

(BUKAREST.) A labdarúgószövetség intézőbizottsága tegnap este kisorsolta a román nemzeti bajnokság teljes őszi fordulóját. A sorsolás a következő párosítást eredményezte.

Augusztus 27-én: Bukarestben: Unirea Tricolor—Victoria, Nagybanján: Carpați—UDR, Bukarestben: Rapid—X, Temesváron: Ripensia—Juventus, Aradon: AMTE—Venus, Bukarestben: Sportul Studentesc—TMAC.

Szeptember 14-én: Kolozsváron: Victoria—Venus, Temesváron: TMAC—AMTE, Bukarestben: Juventus—Sportul Studentesc, Unirea Tricolor—Carpați, ? : X—Ripensia, Resicán: UDR—Rapid.

Szeptember 17-én: Nagybanján: Carpați—Victoria, Bukarestben: Rapid—Unirea Tricolor, Venus—TMAC, Sportul Studentesc—X, Temesváron: Ripensia—UDR, Aradon: AMTE—Juventus.

Október 1-én: Kolozsváron: Victoria—TMAC, Bukarestben: Juventus—Venus, Unirea Tricolor—Ripensia, ? : X—AMTE, Resicán: UDR—Sportul Studentesc, Nagybanján: Carpați—Rapid.

Október 8-án: Bukarestben: Rapid—Victoria, Sportul Studentesc—Unirea Tricolor, Venus—X, Temesváron: Ripensia—Carpați, Aradon: AMTE—UDR, Temesváron: TMAC—Juventus.

Október 15-én: Kolozsváron: Victoria—Juventus, Bukarestben: Unirea Tricolor—AMTE, Rapid, Ripensia, ? : X—TMAC, Resicán: UDR—Venus, Nagybanján: Carpați—Sportul Studentesc.

Október 26-án: Temesváron: Ripensia—Victoria, Bukarestben: Sportul Studentesc—Rapid, Venus—Unirea Tricolor, Juventus—X, Aradon: AMTE—Carpați, Temesváron: TMAC—UDR.

Október 29-én: Kolozsváron: Victoria—X, Resicán: UDR—Juventus, Bukarestben: Unirea Tricolor—TMAC, Rapid—AMTE, Temesváron: Ripensia—Sportul Studentesc.

November 5-én: Bukarestben: Sportul Studentesc—Victoria, Venus—Rapid, Juventus—Unirea Tricolor, Aradon: AMTE—Ripensia, Temesváron: TMAC—Carpați, ? : X—UDR.

November 12-én: Kolozsváron: Victoria—UDR, Bukarestben: Unirea Tricolor—X, Rapid—TMAC, Sportul Studentesc—AMTE, Nagybanján: Carpați—Juventus, Temesváron: Ripensia—Venus.

November 19-én: Aradon: AMTE—Victoria, Bukarestben: Venus—Sportul Studentesc, Juventus—Rapid, Temesváron: TMAC—Ripensia, ? : X—Carpați, Resicán: UDR—Unirea Tricolor.

SPORTNÁL VAGY
MUNKÁNÁL IS
SZERELJEN ALA
A SZEMŐVEGET!

Szemővegeket orvosi előírás szerint készítünk.

Speciális acélárak raktáron. Prima alpacca evőeszközök leltető olcsó áron.

Kun Mátyás Fia R. T.-nei
(CLUJ, CALEA MARECHAL FOCH No. 2)

Zsengellér vezet a KK dugólovlistáján 9 góllal, 4 gólos: Toldi, Bozsovcics, Puricelli, Kocsis, 3 gólos: Kiszely, Vincze, Reguzzoni.

Az Újpest Bukarestben. Bukarestből jeleltük: Eladescu, a Venus ügyvezető elnöke megbízta Jánossy Bélát, a Venus Budapesti tartózkodó magyar származású edzőjét, hogy az Újpesttel tárgyalásokat folytasson egy bukaresti mérkőzésről. A mérkőzés időpontja augusztus 27, vagy pedig szeptember 2—3 és 5 közül valamelyik nap lenne, Újpest ellenfele pedig a Venus, Rapid és Ripensia csapatából összeállított kísérleti válogatott volna. Valószínű ugyan is, hogy a jugoszlávok ellen szeptemberben játszó román válogatott az előbb említett három csapat játékosaira fog feleltetni. Az Újpest előreláthatólag nem fogadja el az ajánlatot, mivel augusztus végén, szeptember elején már teljes üzemben folyik a magyar nemzeti bajnokság.

Összeállították a magyar NB műsorát is. Budapestről jeleltük: Kenyeres Árpád, az MLSZ egyesbirája tegnap megejtette a magyar NB őszi műsorát. A bajnokság első fordulója szeptember 3-án kerül sorra. Az első rangadót a Ferencváros—Újpest mérkőzést október 15-én játsszák le. November 26-án az Újpest—Hungária rangadót bonyolítják le.

Schröder, a diszkoszvetés német világrekordere legutóbbi versenyén 50.95 méterrel győzött.

Von Cramm, a világhírű német teniszjátékos benevezett a magyar teniszbajnokságokra. Kivülre Puncsecs, Mitics és még számos külföldi teniszmegvalósító biztos indulója a bajnoki versenyeknek.

Elutasították a Mures óvását. Bukarestből jeleltük: A labdarúgószövetség tegnap esti ülésén elutasította a Mures óvását, amelyet a Gloria CFR ellen vasárnap elvesztett minősítőmérkőzése ellen adott be.

Jurisztika

Gyopár kirándulások. A Gyopár turista egyesület július 30-án, vasárnap a következő túrákat rendezi meg: Társas gépkocsival Tordára a Bányafürdőbe. Kerékpárral indulás szintén Tordára, Szupjár József vezetésével, indulás reggel 5 órakor. Egy másik csoport kerékpárral szombat este 9 órai indulással Dénes Dezső vezetésével Kolozsra megy, az Anna-bátra. Gyalogtura lesz továbbá a Borhános környékére, Hiczel Béla vezetésével. Indulás reggel 7 órakor. Gyülekezés az Egyesület székházánál. Az autós túrára jelentkezni lehet a Minerva könyvtárban. Vendégeket szívesen lát a vezetőség.

A Kolping Legényegylet turista szakosztálya 1939 július 30-án, vasárnap reggel 2 órai indulással autós kirándulást rendez Szovátára. Jelentkezni lehet péntek estig a Minerva könyvtárban, Str. Regina Maria 1. és a Kolping Legényegyletben, Baron L. Pop-ucca 3. szám alatt. Szovátán misehallgatás. Vendégeket szívesen lát az Egyesület.

Jársaság

A kolozsvári unitárius egyházközség folyó hó 30-án, vasárnap délelőtt 11 órakor közvetlenül istentisztelet után, rendkívüli közgyűlést tart az unitárius elemi leányiskola helyiségében, Berde-ucca 1. szám alatt, melyre a tagokat az Előjáróság ezúton is tisztelettel meghívja.

Rádió

JULIUS 29. SZOMBAT.

BUKURESTI. 7. Reggeli műsor, torna, rádió hírek, reggeli hangverseny, háztartási és orvosi tanácsok. 7.45: Műsor befejezése. 12: Lemezek. 13: Hírek, időjelzés, időjárásjelentés, kulturális és sport hírek, vízállásjelentés. 13.40: Gramofon lemezek. 14: Hírek. 14.30: Lemezek. 15: Hírek. 16.15: Előadás. 19.15: Lemezek. 20.15: Kis rádió zenekar. 22: Hírek. 22.15: Lemezek. 23: Hírek. 23.15: Vendéglői zene.

BUDAPESTI. 7.45: Torna, hanglemezek éltrend. 11: Hírek. 11.20: Felolvasások. 13.10: Zongora verseny. 13.40: Hírek. 13.55: Ének zongora kísérettel. 14.30: Operett-részletek. 15.30: Hírek. 17.15: Mesék. 17.45: Hírek. 18.10: Török hegedűművész hangversenye. 18.40: Előadás. 19: Cigányzene. 20.15: Hírek. 20.25: Hangverseny. 21.35: Humoros előadás. 22.05: Táncczene. 23.10: Cigányzene.

— Felvételek a katonai tisztiiskolába. Illetékes tényezők köztudomásra hozzák azoknak az ifjaknak, akik a katonai tisztiiskolákba való felvételre jelentkeznek, hogy a szárazföldi hadsereg tényleges tisztjei legyenek, hogy a hivatalos lap 131—1939. számában közölt 1058—939. számú miniszteri döntés értelmében az eddig előírt felvételi korhatárt hat hónappal meghosszabbították.

Reuter jelenti:

(VARSO.) A Polska Zbrojna jelentése szerint Rydz Smigly marsall a legközelebbi napokban Londonba utazik Ironside tábornok meghívására.

(POZSONY.) Az igazságügyminisztérium rendeletet adott ki, amely szerint a zsidókkal szemben fennálló árja tartozások moratórium alá esnek.

(TETUAN.) A nemzeti mozlim szervezetek nyilvános gyűléseket indítottak az arabok érdekében.

(RÓMA.) Az idei olasz flotta gyakorlatokon nagy német tengerész küldöttség is meg fog jelenni.

(BELFAST.) A város egyik legforgalmasabb uccájában felrobbantották egy üzlet raktárát. A szerencsétlenségnek 1 sebesült áldozata van. A tettesek egyelőre ismeretlenek.

(RÓMA.) Középeurópa felett újabb hőhullám uralkodik. Rómában árnyékban tegnap 43. fok Celsius mérték.

(ULM.) Három fiatalember csónakja a Dunán felborult. Mire a mentőhajó a helyszínre érkezett, már mindhárman eltűnt a vízben és holttesteiket sem sikerült megtalálni.

(ZNAIM.) Neubitz felett hatalmas jég-eső vonult át. A tyuktojás nagyságú jégdarabok hatalmas károkat okoztak.

(WASHINGTON.) A „Workers Alliance” 500 ezer munkása áll már sztrájkban és ez a nagyarányú mozgalom kezdő éreztetni hatását a gazdasági életben is. A sajtó azonnali rendszabályok életbe lépését követeli.

(HSINKING.) A német négyéves gazdasági terv mintájára a mandzsuikói kormány egy 3 éves gazdasági programot állított össze, amelyhez a japán kormány is hozzájárult.

(ST. BRIEUX.) Az igazságügyi minisztérium legutóbbi rendelete alapján tegnap végezték ki első ízben „zárt ajtók” mögött Dehaene többszörös rablógyilkost.

(BERLIN.) Németország területén mozgalom indult meg a tulajdonsan váltakozó „Párisi-divat” utánzata ellen. A sajtó mindegyik foglalkozik ezzel a kérdéssel és a legnagyobb takarékoságra inti a nőket.

(RÓMA.) Augusztus havában további 1800 családot telepítenek le Libiában.

(ADDIS ABEBA.) Sejum ras, a négyes egyik vezére, akit fogságából szabadlábra helyeztek, hazaérkezett Addis Abebába és hűségesküvet tett az alkirály előtt.

A nyomdai tulajdonos megvédte nővérének becsületét

(LONDON.) William Potock nyomdai tulajdonos nővére becsületéért folytatott hadjárata sikerrel végződött. Nővére Underwood gyáros felesége. A gyáros azzal vádolta, hogy megcsalja Haigh mérnökkel. Az asszony hevesen tiltakozott a vád ellen. A gyáros válopert indított ellene. A bíróság előtt az asszony szintén ártatlanságát hangoztatta.

— Mindig hű voltam az uramhoz — válaszolta a főbíró kérdésére — és még gondolatban sem vétettem ellene. Igaz, hogy Haigh mérnökkel többször sétáltam. Az is megtörtént, hogy vendéglőben voltam vele és ott vacsoráztam, de ez az érintkezés nem ment túl a tisztességes barátkozás keretein.

A férj több olyan tanút vonultatott fel, akik azt igazolták, hogy az asszony mégis tulment ezeken a kereteken.

Ekkor lépett közbe az asszony testvére, Potock. Minden tanúról kiderített „valamit”. Bebizonyította róluk, hogy ezért vagy azért haragszanak az asszonyra és haragjukban vallottak ellene.

Ez a bizonyítás rendkívül sikerrel járt. A főbíró egy ízben mosolyogva így szólt hozzá:

— No, önnek az ügyvédi vagy bírói pályára kellett volna lépnie.

Az ítélet megindokolásában a bíró hangoztatta, hogy az asszony bűnsége mellett egyetlen komoly adatot nem hoztak fel. A szóbeszédre nem lehet adni. A szomszédok sok mindent vélnek látni, amit csak ők szeretnének látni.

— Innen, a bírói székből kell megállapítanom, hogy Underwoodné hitvesi hűsége ellen nem sikerült olyan tényállásokat produkálni, amelyek megokolták ténnek a válás kimondását.

Az ítélet kihirdetése után a teremben levő jogászok és bírák mind oda-siettek Potockhoz és üdvözlötték sikerre alkalmából.

Petőfi és Bem

Gyula J. Károly

Néhány nap múlva, július 31-én két-
től ünnep köszönt az erdélyi magyar-
ságra. Petőfi Sándor halálának és Bem
József hamvainak hazahozatalának év-
fordulója.

1849. JULIUS 31.

A világszabadság nagy költője, Petőfi
Sándor hősi halálának és legendás eltű-
nésének évfordulóját minden évben ke-
gyelettel üljük meg. Kilencven évvel
ezelőtt, alig huszonhat éves korában
esett el Petőfi Sándor őrnagy a legna-
gyobb magyar lírai költő Fehéregyháza
és Segesvár közötti völgyben. De nem
halt meg igazán, csak teste lett egy-
gyé az anyafölddel, tanúbizonyságot té-
vén kiomló vérével eszméi mellett. A
szabadsággal való küzdelem egyik leg-
kitartóbb és legnagyobb harcosa volt ő,
mert amit a költészet áhit, az min-
den időkre mindenre érvényes. A
morál, mely versben és verőfényben
származott tőle belénk, erősebb, tartó-
sabb kiirthatatlanabb minden szisz-
temák bölcs nevelésénél. Ő fejezte ki a
kor lelkét, a nemzet géniuszt minden
költőtársa között a leghivatottabban: a
hazafiérzést, a demokrácia eszméit, a
szabadságszeretetet. „Fussunk végig
azokon a tanulságokon, amelyeket Pe-
tőfi egész élete jelent és példáz a szá-
munkra. Megtettük-e mindig s minden-
hol magyarságunkért azt, amit tenni
kellett? Szolgáltuk-e szívünk minden
dobbanásával fajtánkat úgy, hogy azzal
az egyetemes emberiséget is szolgáljuk?
Le tudunk-e mondani önző, hű, kicsi-
nyes emberi szempontokról, törtéte-
sekről, hatalomvágyról, gazdagságról és hir-
névről, amikor csak kizárólagosan nem
zetünk érdekeit szabadna szolgálunk?
Mégvan-e bennünk a legteljesebb kés-
ség arra, hogy egyéni érdekeinket alá-
rendeljük a közösség nagy és egyetemes
célküldéseinek?” (Walter Gyula.)

1929. JULIUS 31.

Szintén kegyeletos időpontja a ma-
gyarságnak. Tíz évvel ezelőtt hozták
haza Törökországból Tarnowra Bem Jó-
zsef tábornoknak, a szabadságharc leg-
vitézebb katonájának hamvait. Bem-
apó az erdélyi hadsereg vezére Petőfi
szárnysegédével, mint egyik legmeg-
bízhatóbb emberével és legjobb katoná-
jával együtt küzdött a szabadságért. A
kicsi terméti, vézna, beteges emberben
egészen a lélek ereje uralkodott. Pé-
ldája, rettenhetetlensége lángra gyuj-
totta katonáit is. Különösen a székelyek
ragaszkodtak hozzá egész babonás tisz-
telettel. A szabadságnak önzetlen, ha-
lálmegvető, tanult és igen ügyes kato-
nája volt. A ma annyira napirenden
levő Danzigot is védelmezte 1812-ben a
nagy muszka hadjáratban és ez alka-
lommal a lengyelek becsületrendjének
keresztjét is megkapta. 1795-ben szüle-
tett Tarnowban, ahová tíz évvel ezelőtt
szállították hamvait és Aleppóban, Szi-
riában halt meg 1850. december 16-án.

Lélekben mindnyájan részt veszünk
a két nemzeti hősi ünnepelésében és
kegyelettel rójjuk le szeretetünk zálo-
gát a világ két legnagyobb, legértéke-
sebb és legjobb „tanára”, igazi nagy ne-
velője előtt...

Beszéljünk magyarul

Rossz idegen szavak helyett használ-
junk jó magyar szavakat. Ima a példa:
grogg — rogyant;
totalis — teljes, egyetemes;
ruzs — pirostó;
bluz — zubbony;
formaruha — egyenruha;
file — nemez;
krizis — válság;
agónia — haláltusa;
filé — rece;
nec — háló;
lift — felvonó;
relief — dombormű.

Fizetés helyett utlegek:

Katonai törvényszék elé került az iskolaigazgató és a tanítónő pár- viadala

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A máramaros
megyei Felsővisó község elemi iskolá-
jának igazgatója, Jaga Simion és az alá-
rendelt tanítónő Chereji Ana között na-
gyon ellenséges volt a viszony. Ez nap-
nap után heves vitákban robbant ki,
ami végül is a tanerők teljes elhidegü-
lését vonta maga után.

Ez év márciusában a tanítónő nem is
jelent meg személyesen, hogy felve-
gye a fizetését, hanem elküldött érte.
Az igazgató erre azt üzenté vissza,
hogy jöjjön személyesen. A tanítónő
eleget is tett a kérésnek, de nem volt
köszönet benne: felháborodva szidai-
mazni és sértegetni kezdte az igazgatót,

aki elvesztette türelmét és arculütötte
a nőt. A jól megtermett tanítónő ugyan-
gy válaszként, aminek olyan heves dula-
kodás és har lett a vége, hogy olyant
nem láttak a viharezett iskolafalak.

A lovagi „párbaj” eredményeképpen
az igazgató súlyos testisértes, a tanító-
nő pedig hatóság elleni erőszak miatt
a katonai törvényszék elé került. A
bíróság a tanúkihallgatások és a védő-
beszéd után az igazgatót 2000 lej pénz
büntetéssel és 200 lej perköltséggel, a
tanítónőt pedig 2500 lej pénzbüntetés-
sel, 200 lej perköltséggel és egyévi
jogvesztéssel sújtotta.

Elhalasztották a dohánygyári munká- sok békéltető tárgyalását

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A kolozsvá-
ri dohánygyármunkásainak nemrégiben bér-
mozgalmat kezdeményeztek és kérték
a gyár igazgatóját, hogy tekintettel
a piaci árak emelkedésére, fizetésüket
mértányos módon rendezze. A gyár igaz-
gatója elzárkózott a közvetlen tárgya-
lások elől, azzal az indoklással, hogy a
bukaresti vezérigazgatóság illetékes az
ügyben dönteni. Később átirat ment az
ügyben Bukarestbe, ahonnan az a vá-
lasz jött, hogy a munkások bérjavítási
kérdése nem jogos. A bérmozgalmat
ügyét a munkások a munkaügyi vezér-

felügyelőség elé vitték.

Az ügyben tegnap kellett volna a bé-
keltetési tárgyalásokat lefolytatni Clon-
da felügyelőnek. A tárgyalás elején
azonban a gyár igazgatója megbízottai
kijelentették: Nincs felhatalmazásuk a
központi vezérigazgatóságtól arra, hogy
az ügyben eljárjanak és ígéretet tegye-
nek a munkások követeléseinek teljesi-
tésére. Kérték tehát, hogy a tárgyalá-
sokat mindaddig halasszák el, amik Buka-
restből erre nézve válasz érkezik. Clon-
da felügyelő a kérést elfogadta és a
tárgyalásokat bizonyos időre elnapolta.

Bérmozgalmat a nagybányai Phoenix gyárban

(CLUJ-KOLOZSVÁR.) A nagybá-
nyai Phoenix-gyár munkásai hónapok-
kal ezelőtt arra kérték a gyár igazga-
tóságot, hogy a fizetéseket vegye felül-
vizsgálat alá és módosítsa oly módon,
hogy azok arányban legyenek a piaci
árakkal. Az ügyben békés úton nem le-
hetett egyezség kötni, azért a munká-
sok a szatmári munkaügyi felügyelőség
hez fordultak, kérték a közvetítést és
felmerült vizsály elsimítására. Az ügy
még mai napig sem oldódott meg, köz-

ben pedig a gyár igazgatóság szerveke-
des címen egyre-másra küldi el munká-
sait, akiknek sorában így nagy az el-
keseredés a különös elbánás miatt. Te-
kinthet, hogy a szervezkedéssel kapcsol-
tatban történt megtorlásokat a szak-
szervezeti törvény szigorúan bünteti, a
kolozsvári munkaügyi vezérfelügyelőség
átitratot intézett a szatmári felügye-
lőséghez és az ügyben sürgős vizsgálá-
tot kért.

Miért módosították az állampol- gársági törvényt?

(BUCURESTI.) (Rador.) Az állampol-
gárság elnyerésére, illetve elvesztésére
vonatkozó törvényben bizonyos pontok
látszólagos hiányokat fedeztek fel.
Ezek orvoslására Lamandi igazságügy-
miniszter fontos törvényrendeletet ké-
szített, amely módosítja a törvény
egyes intézkedéseit. A törvényjavaslat
először a törvényterjesztés aláírására
és az már szentesítést is nyert. Az indo-
kolás szerint a néhány hónapja folyó
behívások során egyes kisebbségi ele-
mek igyekeztek kivonni magukat a
nemzetvédelmi intézkedések érvénye
alól. Kivonták magukat a behívások
alól és titokban a határon át mentek
lovaiakkal szekerikkel, vagy egyéb rek-
virálással alá kerülő tárgyaikkal. Ilyen kö-
rülmények között vált szükségessé,
hogy az állammal szemben ellenséges
magatartást tanúsító egyénekkel szem-
ben megfelelő ellenintézkedéseket al-
kalmazzanak. Az állampolgársági tör-
vény 14-ik szakasza értelmében az az
állampolgár, aki elhagyja az országot,
hogy kivonja magát a katonai szolgálati
kötelezettség alól, a román állampolga-
rág elvesztésének, vagy megvonásának
büntetésével sújtható. Minthogy ez az
intézkedés nem volt teljesen kielégítő,
szükségessé látszott hatékonyabbá ten-
ni és olyan módosítást eszközölni rajta,
hogy elvesztik román állampolgársá-
gukat mindazok, akik kivonják magu-
kat a katonai szolgálati kötelezettség,
vagy a nemzetvédelemmel kapcsolat-
ban álló egyéb kötelezettségek alól,
vagy akik bármilyen okból titkos és legalább is egy tükörhöz.

csalárd módon átlépik a határt. Ennek
megfelelően történt meg a törvény 43.
és 56. szakaszainak megfelelő kiegészi-
tése, amely a vagyonellenőrzés eljárásá-
nak alkalmazását teszi lehetővé az ille-
tővel és családjával szemben. A minisz-
tertanács ezt a büntetést fogja alkalmazni az állampolgárság megvonása
mellett a feleséggel, férjével, vagy szü-
lőikkel szemben is, ha azok bűnössége
valamilyen formában beigazolódik. Más
felől szükségessé vált az állampolgársá-
gi törvény kiegészítése azoknak az ár-
va, vagy ismeretlen szülőktől származó
gyermeknek ügyére való tekintettel is,
akik a csatolt területeken 1924. február
24. előtti időben születtek és így
beiratlanul maradtak az állampolgársá-
gi névjegyzékbe. Közel 100 ezer család-
főről van így szó, akik között nagy
számban szerepelnek az állampolgársá-
gi lajstromba beiratlanul maradt románok
is, akik így súlyos helyzetbe kerültek.
Ezért a 62. szakasz értelmében új-
jabb határidőt engedélyeztek az állam-
polgársági névjegyzékbe való beiratko-
zásra a múlt évi január 22-iki 169-es sz.
idevonatkozó törvényrendelet megfele-
lő kiegészítésével.

— Tükört a parlamentbe. London-
ból jelentik: Edith Summerskill, az
angol alsóház tagja azt kívánja, hogy
tükört helyezzenek el az alsóház társal-
gójában. A vöröshajú, csinos képviselő-
nő véleménye szerint a 615 képviselő-
lőnek — akik közül 12 nő — joga van
és legalább is egy tükörhöz.

Üdvözlő és köszönő távirat- ok Titeanu propaganda- ügyi államtitkárhoz

Eugen Titeanu propagandaügyi ál-
lamtitkárhoz a propagandügyi minisz-
terium munkatévénységével kapcsol-
atosan az utóbbi napokban sorozatos
köszönő és üdvözlő táviratok érkeztek
Steierdorf-Anina községből Banciau pri-
már a szörénymegyei Paget községből
pedig számos lakos köszöntö meg táv-
iratban a minisztérium részéről ott ren-
dezett szép filmbemutatókat. A kras-
sósörénymegyei Bozoviciból Banciau
községi bíró és Matei Banciau és Matei
községi bíró mondtak távirati köszö-
netet a román nemzeti propagandafil-
mek bemutatásáért, kétezer falusi ne-
vében. Ugyanígy értelmű táviratokat
küldöttek Moldova Nova község bíró-
sága, a lugosi járás községei (Costei,
Boldur, Satumic, Fuliug és a szomszéd-
os falvak) részéről Barbu Bujor fő-
szolgabíró, Baziasról Lilipovici bíró és
C. Stoianovici jegyző, Bazias, Socol,
Campia és Hatita krassómegei közsé-
gek lakói részéről Nicolae Berceanu Te-
regova járás szolgabírója, a bánáti ha-
tárór lakosság nevében mond köszö-
netet a vándormozzi-csoportnak és a mi-
nisztériumnak a szép bemutatókért, a
krassómegei Delobresca községből az
ország délnyugati határáról Staraia
Stefan községi jegyző a megye Perzas-
ca községből pedig Dumitru Ilici bíró
és Marculescu Gheorghe jegyző feje-
ték ki távirati uton bensőséges köszö-
netüket Titeanu államtitkárnak azért a
szép és odaadó tevékenységért, amelyen
a román nemzeti vonatkozású filmek
bemutatójával kapcsolatban a községben
végzett a minisztérium.

KIS HIREK

(LIPCSE.) Az ausztriai Semmitószék
melletti legfőbb bírói törvényszék
megerősítette Fischer Józsefnek, a volt
osztrák Heimwehr tagjának halálbünteté-
sét, akit egy nemzeti szociálistának Ka-
lensbergben történt meggyilkolása miatt
ítéltek halálra.

(LONDON.) A liverpooli rendőrség leta-
toztatt egy egyént, akit azzal vádolnak,
hogy része volt a Mount Pleasant postah.
vatalban elkövetett merényletben. Az éj-
szaka a rendőrség szigorú védőőrzetét al-
kalmazott mindazokon a helyeken, ahol
merényletek elkövetésétől lehetett tartani.

(VARSO.) A lapok danzigi jelentése sze-
rint ott tömeges letartóztatások történtek.
A letartóztatottak száma mintegy 300-ra
tehető, közöttük a nemzeti szociálista ala-
kultok és a rendőrség számos közegei is
szerepelnek. A hír még megerősítést ígé-
nyel.

(LONDON.) Tegnap több híres festmény
eladásra került. Cezane, a „Szent győze-
lem hegy” című festményét 240 ezer
frankért, Van Gogh egy olajfestményét
704 ezer frankért, Goya Dona Zarate című
portréját 1 millió 200 ezer frankért vásá-
rolták meg.

(LONDON.) A Financial News szerinti
Pál jugoszláv kormányzóherceg Jugo-
szlavia fegyverkezési hiteleiért tárgyal
Londonban. Állítólag 4 millió fontsterling
ról volna szó, de ezt illetékes körök sok-
nak tartják, mert szövetséges országok
számára biztosítanak ilyen összegeket. An-
glia azonban még sem zárkózik el egy meg-
felelő kölcsön folyósítása elől Jugoszlavia
számára.

— A közigazgatási szervek nem ad-
hatnak ki többé erkölcsi bizonyítványt.
A belügyminisztérium legutóbb a me-
gyefőnökökhöz a szolgabírókhoz rende-
letet intézett, amely szerint a községi
hatóságok a jövőben nem bocsájthat-
nak ki olyan erkölcsi bizonyítványt,
amelyek az érdekelt polgári és politi-
kai jogainak teljes érvényességét bizo-
nyíthatják. Erkölcsi bizonyítványokat
a jövőben kizárólag az igazságügyi nyil-
vántartó hatóságok illetékes szervei ad-
hatnak ki.

— Királyi törvényrendelet Készül a
katonai bíróságok által kiszabott bünté-
tések és bírságok elengedéséről. Bu-
karestből jelentik: A nemzetvédelmi
minisztérium királyi törvényrendeletet
készített, amely a katonai törvényszé-
kek és bíróságok által kiszabott bünté-
téseknek és bírságoknak a széleskörű ki-
rályi kegyelmet biztosítana.

Apróhirdetések

APRÓHIRDETÉSEI ÁRAINK: Szavanykért 1 lej, vastagabb betűkkel 2 és 3 lej, jelíges és címmelküli hirdetések kezelési díja 5 lej. Legkisebb hirdetés ára 10 lej. Csak portózott jelíges leveleket továbbítunk és csakis válaszbélyeggel ellátott levelekre válaszolunk. Apróhirdetéseket csak a közlési díj előzetes lefizetése mellett veszünk fel. Hivatalos óra reggel 8-tól este 7-ig. Hirdetéseket aznap megjelenésre csak délelőtt 10 óráig veszünk fel.

HÖLGYFODRÁSZÜZLET fényes berendezéssel a központban, nagy helyiség, helyi és vidéki forgalom, eladó. „Betegség” miatt! jelígre. (1223)

ADÁS-VÉTEL

ARANYFOGAKAT, ékszereket, (akár tört állapotban), gyémánt és briliáns köveket állandóan veszünk. Casa Orologer, Cluj, Piața Mihai Viteazul 11. szám. (T2274)

ŐSZI és téli férfiruha, kabátszöveteket, fehérneműt, kötöttáru alkalmi árban vásárolhat Finkelsteinnál, Str. Stroescu 3, udvarban. Urania mozi háttárgy. (2540)

MAKULATURA, újságsomagoló papir kapható 10 kg.-os tételekben a kiadóhivatalban. (1500)

CORNVALD kazán egycsőves 5-6 méter hosszú, 150 centiméter szélességű teljesen jó karban megvételre kerestetik. Hosszu, Cluj, Str. Gen. Poetas 5. (1182)

TÜZIFA: I. bükkszabás ölbé és vagon-tételben olcsón beszerezhető. Lázár fatermelő, Str. Barițiu 28-a. (909)

FAVÁGÓGÉP kevéssé használt olcsón eladó. Fatelep, Gh. Enescu 3. Telefon: 2200 (1338)

HAVI 2700 lejt jövedelmező fűszerüzletnek is alkalmas saroképület, 2 szoba, konyha, fürdőszoba, speisz, még 1 szoba konyha, speisz 380 ezer lejért sürgősen eladó. Cim a kiadóban. (1061)

ELKÖLTÖZÉS végett eladók ebédlő, klub garnitúra, konyha, stb. Str. Pasteur 10. (1367)

ELADÓ ház, 2 szoba, konyha, mosókonyha, pince, Str. Amurg 47. (2515)

EGY 1 lóerős villanymotort keresünk, esetleg 8 tizedes is lehet. Str. Baba Novac 8. lakatasműhely (1513)

DIOHÁLÓ eladó. Str. Oăsanu 31-a. (1391)

ÜVEGES pult 4 méteres olcsón eladó. Cal. Reg. Ferdinand 14. Wurzel férfi konfekcióüzlet. (2516)

KÖZPONTI, jóforgalmu trafik azonnal bérbeadó. Cim a kiadóban. (1455)

ÖCSKARUHÁKAT, télikabátokat vesznek, igen nagy választékban olcsón eladók. Grünfeld. Str. Reg. Maria 14. (1467)

HASZNÁLT ablakok 7 drb. 100x180 eladók. Megtekinthetők Romei 11. (1477)

VIZMENTES ponyva 5x6 teljesen jó karban és egy keményfa háló eladó. Str. Măloasă 19. Sámuel. (1478)

KITÜNŐ pianó olcsón eladó. Bozac Banca Națională, 8-11-ig. (1485)

EGY komplett fürdőszoba berendezést vennék. Str. Aurel Vlaicu 1. Apartamentul 8. (1487)

SPORT gyermekkocsi alig használt, eladó. Somogyi, Piața Unirii 20. (1509)

ÖCSKARUHÁKAT, télikabátokat felemelt árban vesznek, olcsón eladók. Str. Memorandului 4. szám, kapu alatt. (1507)

SÜRGŐSEN eladó egy parcella Col. Măiste. Erd. Str. Ep. Ivan 48. (1528)

RÉSZLETRE eladó 4 plusz 2 lámpás Kapsch rádió. Cal. Reg. Carol II. 58 (1532)

HÁZ piactéren üzlethelyiséggel eladó. Str. Horea 25. (758)

AUTOBUSZ megállónál Szentgyörgy-hegyen 2 szoba, konyha lakóház villanyvilágítással egy hold gyümölcsös eladó. Ugyanott eladó külön 1 hold fajgyümölcsös, lakóháztól 5 percre. Cim: Foto Agoston, Cal. Reg. Ferdinand 40. (1254)

HÖLGYFODRÁSZATOMAT bérbeadnám szakembernek. Leveleket „Kévéskaució” jelígre a „Jóestét!”-be kérek. (1535)

BEVEZETETT tűzfarakatár iparengedéllyel bérbeadó. Cim a kiadóban. (1549)

MINDENFÉLE asztalosmunkát, átalakítást, fényezést legolcsóbban vállal és leggyorsabban eszközöl, ugyanott modern konyhabutorok olcsón beszerezhetők. Str. Regina Maria 24., asztalosműhely. (1550)

OLCSÓN eladó Moșilor-ut 98. alát 2 taglaga, 1 vasmérleg, néhány sásfa és épületfa. Érdeklődni Cal. Moșilor 137. (1551)

MESZÁROS jégsekrény, esetleg vendég lősnék egy majdnem új automatamérleg olcsón eladó. Cal. Regele Carol II. 22. sz. (1566)

FORGALMAS helyen egy kis üzlet teljesen új berendezéssel elkölthözés végett azonnal átadó. Cim a kiadóban. (1561)

EGY jókarban lévő hushordó kocsi és egy kétkerekű taliga eladó. Str. Petrović 6. (1574)

MÉHCSALÁDOK eladók a Szent György-hegyen. Ért.: Ruzs György 72-es fiakeresnél. (1581)

ÁLLÁST KERES

KOMOLY árva leány kisebb háztartás vezetését vállalná vidéken. „Otthont keresek” jelígre. (1191)

FÜSZER- és vasszakmában képzett fiatal kereskedősegéd augusztus 1-jei belépésre állást keres. Cim: Szegedi Zoltán Diosig, jud. Bihor. (V 1420)

MESTERI diplomával rendelkező fogtechnikus 13 évi praxissal, teljes laboratóriumi felszereléssel, acélöntésre is berendezkedve, állást, esetleg társat keres. Levélcim: Post restant, „1900” Târgu-Mures. (V 1552)

INTELLIGENS komoly lány kisebb üzletben, vagy cukrászdában kiszolgálónői állást keres. Cim a kiadóban. (1560)

IDŐSEBB jólfőző nő állást keres falura, Jakab Zsuzsa, Str. Pieșis 4. (1572)

ÖTVEN éves nő elmenne házvezetőnő, vagy társalkodónőnek magányos urnőhöz, vagy urhoz kevés fizetésért. Címeket a kiadóba „Szerény” jelígre. (1576)

ÁLLÁST KAPHAT

ÜGYES fiatal süteményes leányt felvesszék. A szakmában jártas előnyben, havi 2000 lej kereset garantálva. Jelentkezni lehet este 7 órától Restaurant „Lloyd” főpincérénél. (Magyar Színházzal szemben.) (1456)

KÉT kislány mellé abszolút intelligens nő kerestetik román-német nyelvtudással. Francia nyelv és zongoratudással rendelkezők előnyben. Str. Cipariu 1-a. I. em., délelőtt 9-11-ig, délután 4-6-ig. (1496)

SUCHE intelligentes deutsches Fraulein zu 8 jährigen Buben mit englisch, oder französischer Sprachkenntnissen werden bevorzugt. Katona Sándor, Cal. Reg. Ferdinand 34. I. 7. (1466)

FÉNYKÉPESZ segédnőt keres sürgősen Foto Agoston, Cal. Regele Ferdinand 40. (1102)

ÖNÁLLÓ masamódnó felvételt magas fizetéssel. „Stella” kalapszalomban. Strada Memorandului 4. (1543)

JÓLFŐZŐ mindenestül kerestetik fiatal házaspárhoz, magas fizetéssel. Cim a kiadóban. (T 2526)

MINDENEST, aki jól tud főzni, közepkorú keresünk vidékre, augusztus elsejére. Jelentkezni Str. Baba Novac 15., ajtó 9., reggel 8-9, délbén 2-3, este 8-9. (1553)

HÁZMESTERNŐT keresek azonnali belépéssel, szoba, konyha, speisz ellenében. Jelentkezés 13-15 órákor. Str. Timisoarei No. 1. (1567)

NAGYVÁLLALAT keres sürgősen jó fizetéssel, nagy praxissal rendelkező abszolút megbízható elsőrendű szakember, 40 évnél fiatalabb garázmestert. Részletes ajánlatok Căsuța postală 117. Cluj, címre küldendők. (1501)

Önálló KONYHAVEZETŐNŐT, lehetőleg zsidót, keres elsőrendű helyiségre. Csak a konyhavezetés minden ágában jártas első rangú erők jelentkezzenek. Címeket „Azonnal” jelígre. (1579)

FÉRFI konfekcióhoz ügyes kézimunkás, esetleg jó nagymunkás felvétetik. Str. Dragalina 26. em. (1582)

PERZSASZÓVÉSHEZ bogoző és tanuló leányok felvétetnek. Str. Oituz 13. (1578)

KÜLÖNFÉLÉK

PÓTVIZSGÁRA előkészít mennyiségtanból, algebrából, trigonometriából, geometriából számtantanár. Cim a kiadóban. (1544)

DORNA-VATRÁRA vasárnapra luxusautóra fizető utitársat keresek. Cal. Moșilor 54. Házmaster. (2525)

CFR Mandat de transport birtokosai előnyös feltételek mellett szerezhetik befájukat Lázár fatermelő cégnél, Str. Gh. Barițiu 28-a. (910)

MENÜ étlap szerint 18, vacsora étlap szerint 12 lej. Kihordásra is. Este gratar és frissen sülték. Str. Memorandului 11. (2432)

EGY örökös egzisztenciához keresek egy kimondott urinőt társul. „30.000 lejjel” jelígre. (1389)

KÖNYVELESI TANFOLYAM Falk Dezsőnél. Calea Regele Ferdinand No. 34. (8456)

ZALOGKÖLCSÖNT ékszerekre, arany-neműre ad „Brasoveana” Zalogház Részvénytársaság, Cluj, Strada Saguna 6. sz. (1428)

POLOSKÁT, molyt és svábbogarát, egeret, patkányt, stb. garanciával irt teljes szaktalánítással „Polynea” vegyész-mérnöki laboratórium Paragáz osztálya, Str. Cons. Național 3. (Főpostánál) Telefon 34-75. (1539)

FRANCIA, román fordítást, levelezést és a legújabb módszerekkel (Berlitz, Duden, Schidloff) magánórát, beszélgetést és vizsgára való előkészítést vállal pedagógiai gyakorlattal rendelkező diplomás tanár. Cim a kiadóban. (T1775)

NEMET nyelvet biztos sikerrel, akadémiái és egyetemi anyagot is tanít Székelyné, Str. Iuliu Maniu 4., II. emelet, ajtó 3. (8454)

SZÁREZER lej garanciával állást keres ipari, vagy kereskedelmi vállalatnál, esetleg betársulnék. Ajánlatokat „Agilis” jelígre a kiadóba kérek. (1569)

KIADÓ LAKÁS

ÖT irodahelyiség és egy nagy terem kiadó a volt Munkás Otthonban, Str. Văii 7. szám alatt augusztus 1-től kezdve. (2513)

CSINOSAN butorozott szoba külön bejáratú azonnalra kiadó. Str. Elisabeta 8., földszint. (1491)

ELEGÁNSAN butorozott különbejáratú szoba fürdő, telefon használatával egy vagy két személy részére kiadó. Cim a kiadóban. (1448)

EGY szoba, vagy szoba, konyha kiadó. Str. Ilie Măcelar 21. (1476)

KIADÓ garagenak, műhelynek alkalmas betonozott raktárhelyiségek. Cal. Regele Ferdinand 72. (1546)

BUTOROZOTT szoba 600 lejért kiadó. Str. Grigorescu 94-nél, Str. Ioan Ursu 8. szám. (1554)

KÖZPONTBAN elegánsan butorozott szoba fürdőszoba használatával kiadó. Telefon-palotával szemben, Str. Radu 9. I. 3. (1545)

KIADÓ azonnalra egy szoba, továbbá 1 szoba, konyha, fűtőkamrával és sertésállal. Str. Anastasiu 1. (Kerekdomb mellett). (1568)

EGY szoba istállóval kiadó. Str. Săcuiaș 5. (1571)

ELEGÁNSAN butorozott szoba, elsőrendű ellátással kiadó. Ugyanott fehér csempé főzőkályha 2 leres olcsón eladó. Grigorescu negyed. Str. Bravilor 6. (1583)

LAKÁST KERES

ÉVES bérlő keres külön telket az A. Muresan környékén 2 szobás, konyhás lakást esetleg istállóval. Cim Cicio Pop 71. (1457)

KERESEK kibérlés végett augusztus, vagy szeptember 1-ére villát, vagy négy szoba, konyhás, komfortos lakást. Cim a kiadóban. (1460)

Mozi

ROYAL MOZGÓ: Világsszenzáció. Hatalmas erdélyi premier: Emberek, akik a halállal játszanak. (Braziliai kaland) Egy fotóriporter izgalmas kalandja a világ 4 sarkán. Fősz.: Clark Gable, Myrna Loy. Hívös terem.

CAPITOL MOZGÓ: Premierslágér. Egy Édesanya szenvedése. Megrendítő dráma egy anya önfeláldozásáról. Fősz.: Kay Francis. A film előtt: Paramount világhíradó.

SELECT MOZGÓ: Andaluziai éjszakák. Fősz.: Imperio Argentina, világhírű spanyol táncos- és énekesnő. Műsoron kívül a legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapiokon 5.20, szombat és vasárnap 3.20.

THALIA MOZGÓ: Ma és mindennap: I. Bill Gazon, a cowboyok királya. II. Stan és Bran legmulatságosabb vigjátéka A valóók. Műsor előtt Metro híradó. Izgalom és nevetés két és félórán át. Előadások: 5, fél 8 és 10 órákor.

URANIA MOZGÓ: A botrány. Zarah Leander, Európa új filmszallagával. Műsoron kívül a legújabb hangos híradó. Előadások kezdete hétköznapiakon 5.20, szombat és vasárnap 3.20. Csak két napig.

RIO MOZGÓ: Pénteken, vasárnap, hétfőn, kedden és szerdán 3, 6 és 9 órákor két slágér: I. Az ördög légója. Izgalmas cow-boy dráma. Főszerepben: Dick Foran és Anne Nagel. II. Hogyan hódított meg a férfiakat. Pazar rendezésű filmslágér. Főszerepben: Errol Flynn és Ioan Blondel III. A legújabb Metro híradó. Szombaton, július hó 29-én nincs előadás.

Augusztus 15-éig

az összes gépkocsivezetők kötelesek igazolványukat a hadkiegészítő parancsnoksággal láttamoztatni

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) A kolozsvári rendőrkvesztura 41520—1939. szám alatt hirdetményt bocsájtott ki, amelyben a belügyminisztériumnak a folyó évi július 8-án kelt 12944. számú rendeletére való hivatkozással közli, hogy mindazok, akik motorerővel hajtott járművek vezetésére engedéllyel rendelkeznek, — legyenek amatőr, vagy hivatalos vezetők — kötelesek a folyó évi június 15-étől számított 30 napon belül, tehát a folyó évi augusztus 15-ig bezárólag annál a katonai hadkiegészítő parancsnokságnál, amelynek területén éppen tartózkodnak, jelentkezni és kötelesek bemutatni összes katonai igazolványaikat, amelyeknek ellenében megkapják a gépkocsivezető igazolványukra a hadkiegészítő parancsnokság láttamozását. A hajtási igazolványok láttamozását minden munkanapon reggel 8 órától, déli 1 óráig, délután pedig 5 órától este 8 óráig eszközöl a hadkiegészítő parancsnokság, vasár- és ünnepnapokon viszont csak délelőtt 8 óráig.

Azokat a hajtási igazolványokat, amelyeket a folyó évi augusztus 15-ike után a hadkiegészítő parancsnokság láttamozása nélkül találnak a gépkocsivezető birtokában, semmiséknek tekintik és ilyen igazolvány birtokában a gépkocsi vezető részére tilos, hogy járművet nyilvános közutakon vezessen.

A hirdetmény felhívja az összes érdekeltek figyelmét erre a rendkívüli fontos rendelkezésre, tehát arra, hogy a gépkocsi vezetésre jogosító igazolványokat az előírt határidőben láttamoztassák, mert azokat az igazolványokat, amelyeket a folyó évi augusztus 15-ig a hadkiegészítő parancsnoksággal nem láttamoztatnak, mint érvényteleneket azonnal elkobozzák.

A rendőrségi közegek szigorú utasítást kaptak, hogy naponként ellenőrizzék a gépkocsivezetői igazolványokat és az ellenőrzés során figyelmeztessék az igazolványok tulajdonosait a láttamozási kötelezettség teljesítésére.

A vonatkozó hirdetményt dr. Horváth Josif kolozsvári rendőrkvesztor és dr. Cosma Udön, a rendőrség forgalmi ügyosztályának főnöke írták alá.

— **HAVAZÁS A MÁTRÁBAN.** Budapestről jelentik: Csütörtökön nagy hó esett a Mátrában körülbelül 1000 méter magasságban. A hőmérséklet az egész környéken rendkívüli módon lesüllyedt.

— **NAGY ÁRADÁSOK NEMET-ORSZÁGBAN.** Ratiborból jelentik: Az Odera és mellékfolyóinak áradása borzalmas méreteket öltött. Az Odera-völgye valósággal tengerré változott. A fáknek még a csucsai sem látszanak ki és a hidak is eltűntek a víz alatt. Ratiborban rengeteg ház lakóit ki kellett telepíteni, amelyet a víz előlött. Az okozott károkat még át sem lehet tekinteni.

— **ÖNGYILKOSSÁGOT KISÉRELT MEG HORVÁTH ÁRPÁD DEBRECENI SZINIGAZGATÓ.** Budapestről jelentik: Horváth Árpád, a budapesti Nemzeti Színház volt rendezője, jelenlegi debreceni színigazgató, aki egy ideig Kolozsváron is „vendégszerepelt” rendezői minőségben, öngyilkossági szándékból, anyagi okok miatt, felvágta az ereit. Előbb agyon akarta lőni magát, de a revolver csütörtököt mondott. Öngyilkossági kísérletét idejében felfedezték és megmentették életét. Horváth Árpád tudvalevőleg Neményi Lilinek, az Erdélyben is jól ismert primadonnának a férje.

Hirek

NAPTÁR. 1939. Julius 29, Szombat.
Róm. kat. és Prot.: Márta. Ort.: Sf.
Calinic. Izs.: 13 Ab.

VIDÉKI ELŐFIZETÉSI ÁRAINK:
Egész évre 550, félévre 280, negyedévre
150, egy hónapra 50 lej.

JÓESTÉT!

ATYAFI A GYÓGYSZERTÁRBAN
— Jani bá, ez a pénz kevés. A gyógyszer 80 lej, s itt csak 70 lej van.
— Se baj, — igyanak le belőle 10 lej.

— Ügyeletes gyógyszerárak. Julius 30. szombaton reggeltől augusztus 5. szombaton reggelig a következő gyógyszerárak teljesítenek éjjeli szolgálatot: Biró Unirii tér. Apostol Reg. Ferdinand ut, Paloczky M. Foch ut, Holicska Moșilor ut, az Eminescu-ucca sarok.

— Időjárásjelentés. A bukaresti időjárásutató intézet jelentése: Változó, inkább borult égbolttal, lehűlés, esők, később felmelegedés.

— **ÜDVÖZLŐ TÁVIRATOK TITEANU PROPAGANDAÜGYI ALMINISZTERHEZ.** Titeanu Eugen propagandaügyi alminiszter újjában a következő táviratokat kapta: Stejarul Caliacra megyei községnek és környékének lakossága halás elismréssel mond köszönetet miniszter urnak azért a szép alkalomért, amelynek révén a lélek sokban gazdagodhatott a kulturális vándorsportoknak ebben a központban való megjelenése által. A táviratot Constantin Iaru járási szolgabíró és Stefan Iordanescu községi bíró irták alá. Egy másik táviratot ugyancsak a Caliacra megyei Stejarul község lakossága küldött a következő szöveggel: Községünk megjelene erre a déli határvidék re elküldött katonai előkészítés vándor csoport ünnepségein és lélekben örömmel telt meg, hallgatva aszép doinákat, énekeket és gyönyörködve a szép nemzeti táncokban. Egészséget! Aláírások: Stefan Iordanescu községi bíró, Fauncu jegyző, Popescu pénztáros.

— **Elutasította az ítélőtábla Maniu felfolyamodását.** Bukarestből jelenti a Rador: Az ítélőtábla most foglalkozott Maniu Gyula közigazgatási felfolyamodásával, amelyben kérte a közigazgatási hatóságokat, illetve a szenátus elnökeinek hozzáintéztet június 12-iki és 15-iki leveleiben foglalt azon döntés megváltoztatását, amely szerint ő elvesztette jogszertint szenátorságát a jelenlegi szenátusi ülészakra. Maniut a tárgyaláson Cezar Simionescu ügyvéd képviselte és kérte a per tárgyalásának elhalasztását. A minisztérium és szenátus részéről Hanibal Teodorescu professzor és Ulise Vasilescu hangoztatták hogy a felfolyamodásnak nem lehet helyet adni. A bíróság végül is elutasította Maniu Gyula keresetét.

— **Különös gyűjtemények.** A gyűjtőszénvedély néha egészen furcsa tárgyakat választ. Egy amerikai gyűjtő például kézbilincseket gyűjt, még pedig csupán olyanokat, melyek már gyilkosok csuklóját szorították. Vagy száz darabból áll már a gyűjteménye. Egy angol gyűjtő szép pókhálót gyűjt. Üveglemezek között tartja őket.

— **Gépkocsi baleset áldozata lett a volt osztrák külügyminiszter.** Bécsből jelenti: Wilhelm Volf, Ausztria volt utolsó külügyminisztere Sankt Pölten mellett gépkocsi-baleset áldozata lett soffőrével együtt.

— **Szabályozták a nyilvános helyiségek zenekarának műsorát.** A szamostar tományi királyi helytartósághoz a kultuszminisztériumtól rendelet érkezett, amely szerint a nyilvános helyiségekben működő zenekarok vezetőinek az Országos Zenészsindikátus által kiadott úrlapokon fel kell tüntetniük az aznap lejátszott darabokat és a szerzők nevét. Amely zenekar ezt a zeneszerzők jogvédelmét szolgáló kötelezettséget elmulasztja elveszti működési engedélyét.

Budapesten 2000, a magyarországi vidékeken 4000 öngyilkosság történik évenként

(BUDAPEST.) A magyar főváros Statisztikai Értesítő legújabb számában Földeák János érdekes tanulmányt közöl az elmúlt év öngyilkosairól Budapest és vidékén.

Budapest az öngyilkosságok terén vezetőhelyen szerepel. Az utóbbi években átlag több mint 2000 öngyilkosság fordult elő a fővárosban, míg vidéken évente 4000 körül mozog az öngyilkosok száma. Ha ezt a lakosság számarányához viszonyítjuk, Budapest minden 10 ezer lakosra átlag 19—20, vidéken 5 öngyilkosság esik. Budapest tehát az öngyilkosok aránya négyszer nagyobb, mint vidéken. Budapest több az öngyilkos nő, mint a férfi, amennyiben az öngyilkosok 57.2 százaléka nő, 42.8 százaléka férfi. Vidéken ez megfordítva áll. Ennek az a magyarázata, hogy Budapest az öngyilkosok között igen sok a háztartási alkalmazott, akik között közismerten magas az öngyilkossági arányszám.

A legtöbb öngyilkosság 20—24 éves korban fordul elő, de magas az arányszám a 15—19 és a 25—29 évesek között is. Ezután a 70 éven felüliek sorában emelkedik ismét az öngyilkosok aránya. A 20 év körüli öngyilkosok felütően magas arányszámára magyarázatul szolgálhat az a körülmény, hogy ebben a korban lép a fiatal nemzedék az életbe, ekkor érik az első csalódások, ekkor kell először megküzdenie az élet nehézségeivel és a fiatalos megmondhatatlanság, tapasztalatlanság könnyen sodorja a kellő ítélőképességgel még nem rendelkező fiatalokat az öngyilkosságba. Vidéken a legtöbb öngyilkos az idősebb korosztályból kerül ki. Itt éppen

ellenkezőleg, a munkaképtelenné vált, elaggott, keresetnélküli embereknek kell az élet nehézségeivel megküzdeniük, míg ezekről Budapest szociális intézmények gondoskodnak. Családi állapot szerint a férfiak között a legtöbb az özvegy, vagy elvált öngyilkos. Ebből arra következtethetünk, hogy a családi kötelék és az ezzel járó felelősségérzet megátolja az öngyilkosságok elkövetését.

Az okokat vizsgálva, Budapest a legtöbb öngyilkosság a nyomor miatt történik, még pedig 36.2 százalékban, második helyen állnak a családi viszályok 31.4 százalékkal, azután szerelmi bánat, a gyógyíthatatlan betegség következik.

Vidéken is a nyomor és a családi viszály játszik első szerepet az öngyilkosságok elkövetésében.

Budapest a legtöbb öngyilkosságot, mintegy 56 százalékban méreggel követik el. Második helyen áll a vízbeugrás, az önkasztás, azután a szurószer számmal elkövetett öngyilkosság, majd az emeletről való leugrás.

Vidéken a legtöbb öngyilkos felakasztja magát. Itt az öngyilkosok 40.6 százaléka igyekszik kötél által megszabadulni az életől.

A budapesti öngyilkosságok 28.7 százaléka végződik halállal, ellenben vidéken 61.2 százalék. Ennek viszont az a magyarázata, hogy Budapest sokkal hamarabb fedezik fel az öngyilkosságot, gyorsabban kerül az illető kórházba, orvosi segítséghez, de nem utolsó sorban az a körülmény, hogy Budapest aránylag sok a komolytalan öngyilkosság.

— **Rászoknak az oroszok a borra és a sörre.** Moszkvából jelenti: Szovjet-Orosországban új kampány indult a nemzeti Vodka-ital fogyasztás hagyományával való szakításra és egyidejűleg a szovjet bor- és sörtermék minőségének és mennyiségének fokozására. Alitól maga Sztalin szorgalmazta a kampány megindítását. Hivatalos adatok szerint az élelmiszeripar a múlt évben 100 millió hektóliter asztali bort termelt és 1924-ben, az ötéves terv utolsó esztendejében 150 millió hektóliterre akarják felemelni a termelést.

— **Öt perc a víz alatt.** Nottinghamból jelenti: Meglepő új rekordot állapítottak meg Nottinghamban az angol légihaderő sorozó orvosai. A pilótajelöltek orvosi vizsgálatához tartozik, hogy felszólítják őket, hogy ameddig tudják, tartsák vissza lélegzetüket. A Sheffield az orvos felszólítására 5 percig és 40 másodpercig tudta a lélegzetet visszatartani. Teljesítményét meg is ismételte. Másodszor 5 perces és 39 másodperces időt ért el. Az eddigi helyi rekord 2 és háromnegyed perc volt, az átlag pedig 1 és háromnegyed perc. Az orvosok szerint Sheffield kiválóan alkalmas a magasrepülésre.

— **Tizenötezer márkás ámbra egy cethal gyomrában.** Brémából jelenti: A Jan Wellem nevű bálnaszírfőző hajón, amely a Westermünde — Első Német Bálnavadásztársaság tulajdona, felbontottak egy bálnát, melyet a perui tengerparton ejtettek el. A bálna beleiben tizenkétféle ámbra tömböt találtak. Az ámbra értéke legalább tizenötezer márká. Ez az első eset, hogy ilyen szerencse éri a német cetvadászokat. Az ámbra évszázadok óta a legdrágább illatszer-anyag. A világháború előtt ez az állati zsiradék drágább volt, mint a szinarany.

— **Nyolc utasával felborult a turista-autó.** Turnu-Szeverinből jelenti: Az 509-es Ts. jelzésű turista gépkocsi, amely Sever Cocar helybeli lakos tulajdona, nyolc utassal Baia de Arana indult. Utközben Halanga községnél a gépkocsi nekifutott egy kőrakásnak, amely az országúton volt felhalmozva és megcsuszamodva, a sánca fordult. A soffőr és a nyolc utas súlyosabb, vagy könnyebb sérüléseket szenvedtek. A gépkocsi teljesen összerongálódott. A csendőrség megindította a vizsgálatot.

Az igazán nemes és lelketedző hivatás

A légügyi és tengerészetiügyi miniszter figyelmébe ajánlja mindazoknak az ifjaknak, akik elvégezték a liceumot és további pályafutásukat meg akarják kezdeni, hogy ilyenkor gondoljanak azokra a jelentős előnyökre, amelyet számukra a légügyi szolgálat biztosít. A Bukarestben székelő és II. Károly király Öfelsége nevét viselő repülőtisztiskola növendékei kétévi tanulmány folytatása után elnyerik a repülőhadnagyi rangot és olyan anyagi helyzetbe jutnak, amelyet más hivatás, vagy foglalkozás aligha biztosíthat számukra. Az előléptetési határidők megrövidülése folytán ezek az ifjak fiatalon elérhetik katonai pályafutásuk magas fokozatait is. A repülőszolgálatban eltöltött idő ugyanis a szolgálati évek kétszeresével számít, úgy a szolgálat elvégzésénél, mint a nyugdíjazásra való jogok elnyerésénél.

A repülőszolgálatban már repülőtisztiskolai tanulmányuk kezdetétől számítva a növendékek, amikor megismerik a repülés gyakorlati részét, külön aviatikai illetményt is élveznek, amelyet számukra a légügyi és tengerészetiügyi minisztérium illetékes szervei évről-évre állapítanak meg. A tiszti iskola elvégzése után pedig, mint tiszt, a rangfokozatnak megfelelő járandóságon kívül külön repülési illetéket kapnak, mint rendes járandóságot, amely 75 százalékát teszi ki a hadnagyi rang utáni fizetésnek. Ez a többilletmény ötezer lejnek felel meg havonta, tehát a repülőhadnagyi havi járandósága, összes illetményeinek beszámításával meghaladja havonta a 12 ezer lejt. A gyakorlatban végzett repülés természetesen magával hozza a repülőszemélyzetnek mindennemű baleset elleni biztosítási jogát is. Mindennemű megsérülés, amely akármilyen természetű munkaképtelenséggel jár, kártérítési igényre jogosít, amely a munkaképtelenség, vagy rokkantság mértékének megfelelően elérheti a balesetet szenvedett rangfokozatának megfelelő összes illetményeknek adott esetben a százszorosát is. Az anyagi vonatkozású előnyökön kívül a repülőtisztnak lehetőségben áll könnyebben áthaladnia az ország határain is.

Az utóbbi három év folyamán a felvételre jogosult jelentkezők számával szemben a légügyi és tengerészetiügyi minisztérium most engedélyezte a repülőtiszt-kiképző iskolába való felvételi helyek számának növelését. Erre az évre ugyanis száz helyet nyitvánított üresnek a repülőosztály és 25 helyet a műszaki osztály számára. Az ezeknek a helyeknek elnyerése iránti feltételeket a Monitorul Oficial 1939. évi július 10-iki 56-ik számában közzölte. A felvételi vizsgákra a jelentkezőeknek október 25-ig kell megérkezniük.

A felvételi versenyvizsga pedig 1939. október 25-én reggel 8 órakor kezdődik, amikor az összes jelentkezőknek versenyvizsgával, vagy anélkül egyaránt jelentkezniük kell a II. Károly király Öfelségéről elnevezett repülőtisztiskolában, Bucuresti—Cotroceni-ben.

— **A sokféle foglalkozású ember.** Mr. John W. Smithnek, aki mint a neve után sejteni lehet, angol állampolgár, valami dolga akadt a bíróságon. Ott annak rendje-módja szerint kihallgatták és megkérdezték tőle, hogy mi a foglalkozása. Nem olyan könnyű arra felelni, mondotta Mr. Smith, mert hosszú életpályája alatt (most 73 éves) a következő foglalkozásokat űzte. Volt háziszolga, pék, komornyik, kertész, asztalos, kovács, agyagmunkás, arató, áruházi alkalmazott, szénlapátoló, kereskedő, kardalos, tornász, sport-tréner, aszfaltfőző, rakodómunkás, szerelő és szőnyegszövő. Most nyugalomban van, készül az aranylakodalmára és csupán négyféle mesterséggel foglalkozik: kerészkedik, cipőt javít, szőnyeget sző és vikendházakat csinál.

Tartson lépést a korrall...

RUHÁIT FESSESSE ÉS TISZTITTASSA
A MODERN VEGYÉSZETTEL DOLGOZÓ

CZINK-GYÁRBAN

Különös éjszakai rabló-támadás a deszkapiac környékén

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Megdöbbentő rabló-támadás játszódott le az éjszaka folyamán a Traian-ut végén lévő volt deszkapiacra. Sanmihail Stefan, Ioan Margineanu-ucca 4. szám alatt lakó városi uccaspró tegnap este az egyik közeli kocsmában kissé több italt fogyasztott a kelleténél. Amikor éjjel tájban hazafelé igyekezett, rosszul lett és lefeküdt az egyik kerítés mellett. Egy és két óra között arra ment három fiatalember közül az egyik fel-emelte az ott hagyott holmit, azután mindhárman a menekülni igyekező Sanmihail után vetették magukat egészen a Mihai Viteazul térig, ahol utolérve őt, kabátját és a kalapját a földre dobták, azután pedig mindhárman eltűntek.

Amikor a súlyosan megvert uccaspró kabátját felemelte, megdöbbenne vette észre, hogy 400 lej készpénze és zsebjárja hiányzik. Azonnal megjelent a negyedik kerületi rendőrség, ahol megtette a feljelentést és a rögtön bevezetett nyomozás során Bobis Aurel segédfogalmazó megállapította, hogy az éjszakai támadók Moldovan Alexandru Codru Dragasani ucca 52., Darjan Augustin Chintaului ut 82. és Goron Ambrosie Russu-telep 30. szám alatt lakó fiatal munkásemberekkel azonosak. Nyomban előállították őket és megkezdődtek a kihallgatások. A motózás során Sanmihail zsebjárját Goron Ambrosie zsebében találták. Így tehát a gyanús fiatalembernek kénytelenek voltak tettüket bevallani. Beismerték ekkor, hogy az uccasprót megpofozták, a zsebjár eltulajdonítását sem tagadták le, de a 400 lejről hallani sem akarnak. Erélyesen tagadják, hogy a pénzt is elvették volna tőle.

Az uccasprók bántalmazására vonatkozólag a támadók azt hozták fel indokul, hogy amikor mellette haladva aziránt érdeklődtek, hogy miért nem megy haza, az uccaspró állítólag szidalmazta volna őket. A vizsgálat befejezése után mindnyájakat átadják a rendőrség büntügyi osztályának további eljárás céljából, ahonnan valószínűleg átkísérik őket az ügyészségre.

— **Rendőrkronika.** Muncaci Dumitru és Gyurgy Albert bányahunyadi fiatalemberek tegnap délután Kolozsváron tartózkodva, bizonyos bevásárlások után betértek az egyik Baritiu-uccai kocsmába, ahol kettesben nagyobb mennyiségű szesz italt fogyasztottak. Italozás közben a két vidéki fiatalember valami ügyből kifolyólag összeszólalkozott, amelynek hevében tettelegességre került sor. A közelben őrszolgálatot teljesítő Roman Octavian közrendő a két verekedőt előállította a rendőrkveszturára, ahol kijózanodásuk után kihallgatták őket és megindult el leniük az eljárás. — Diószegi Ferenc Fluturior ucca 26. szám alatti lakos tegnap este megjelent a rendőrkveszturán és bejelentette Toderascu ügyeletes rendőrkapitány-nak, hogy a délutáni órákban távollétében ismeretlen gonosztevők álkulcsal behatoltak a lakásába, ahonnan körülbelül 10 ezer lej értékű ruhaneműt loptak el. A vakmerő lopás ügyében azonnal megindult a nyomozás.

— **A FIATAL HADNAGY MEGDÖBBENTŐ TRAGÉDIÁJA.** Megdöbbentő szerencsétlenség történt a főváros közelében levő Herastreu-tónál. Perianu Cezar és Valentin Mironescu hadnagyok csónakázni mentek a tó vizére. A tó közepe táján a vihar felborította a csónakot és a két tiszt a vízbe esett. Perianu a hullámok között lelte halálát, míg Mironescunak nagy nehézségek árán sikerült a part-ra kijutnia. A tragikus módon elhunyt fiatal hadnagy holttestét még nem sikerült kihalászni.

— **ROTHERMERE LORD A SÁROSPATAKI REF. FŐISKOLA TB. IGAZGATÓ-TANÁCSOSA LETT.** Budapestről jelentik: A sárospataki ref. főiskola vezetősége hálája jeléül tb. igazgató-tanácsossá választotta lord Rothermere-t, aki most hosszabb távra utazik, hogy ha lehetősége megengedi, ellátogat Magyarországra és ekkor utba ejti Sárospatakat is, hogy személyes látogatása során köszönje meg a személye iránt most kifejezett tiszteletet.

Levetette magát a III. emeletről egy kolozsvári biztosítási tisztviselő

A fiatalembert válságos állapotban szállították a klinikára

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Megdöbbentő felfedezést tett ma a kora reggeli órákban a Minerva biztosító székházban lakó dr. Basiota Basil egészségügyi felügyelő egyik alkalmazottja, aki gyanus és kínos hörgéseket hallott az egyik szoba ablaka alatt levő keskeny világító-udvar felől. Kinyitotta az ablakot és lenézett. Megborzadva látta, hogy lent a világító-udvar cementpadlóján összegyűlt esőtócsában nyoszorgó hálóingés férfi fekszik, aki láthatólag önkivületben volt. Az esetről azonnal értesítette gazdáját, aki telefonált a mentőknek. Pillanatok múlva meg is állott a mentőkocsi a ház előtt és kiszállott abból Florescu szolgálatos mentőorvos, aki elsősegélyben részesítette a férfit. Az első pillanatban nem tudták magyarázatát adni a különös esetnek.

Voltak olyan házbéliek, akik bal-esetre gyanakodtak, de minden valószínűség szerint inkább öngyilkossági szándékról van szó. Az öngyilkosjelölt, Orbán Lajos, a Minerva biztosító fiatal tisztviselője, borzalmas módját választotta a halálnak: harmadik emeleten levő szobájának ablakából a világító-udvarra vetette magát.

ELINDUL A MENTŐKOCSI Munkatársunk történetesen jelen volt akkor, amikor a fiatalembert nagy nehézségek árán kiemelték a világító-udvar egyik ablakán, hordágyra tették, majd pedig elhelyezték a mentőkocsiban. Azt a benyomást

keltette, hogy nemcsak leugrott a harmadik emeleti lakásának szobájából, hanem előzőleg valami mérget is vett be, mert igen sápadt volt és állandóan reszketett, ami valószínűleg erősebb adag kábítószer bevitelét bizonyítja.

MIT MONDANAK A HÁZBÉLIEK?

Orbán Lajos — László Gyulánál, a Minerva biztosító cégjegyzőjénél lakott. Felettesei legnagyobb meglepedésére végezte munkáját, amely ellen soha semmi kifogás sem merült fel. Tettének oka még eddig ismeretlen.

Az öngyilkosjelölt családi viszonyai igen bonyolultak voltak és nincs kizárva, hogy előtörtélete elkeseredésében szándékozott eldobni magát az életet, mert súlyos szervi baja is volt és nem látszik valószínűtlennek az a feltevés sem, hogy borzalmas tettét pillanatnyi idegösszeomlás következtében követte el.

A mentők válságos állapotban szállították a klinikára, ahol gondos ápolás alá vették. Állapota azonban igen súlyos és

nincs remény megmentéséhez, mert belső sérüléseket is szenvedett.

A tragédia ügyében a rendőrség megindította a vizsgálatot annak megállapítására, hogy: Orbán Lajos öngyilkossági szándékkal ugrott le, vagy pedig epilepsziás beteg lévén, nem véletlenül esett-e ki az ablakon.

Tokióban kínos benyomást keltett a japán-amerikai egyezmény váratlan felmondása

(MOSZKVA.) A Press Association szerint Seeds, Naghiar és Strang tegnapi megbeszéléseik során közölték Molotovval, hogy Páris és London rövidesen katonai bizottságot küldnek Moszkvába fontos tárgyalásokra. Azután a Balti-államokkal kapcsolatosan a közvetett és közvetlen tárgyalások ügyének kérdését tisztázták. A csütörtöki tárgyalások igen fontosak voltak, de még további megbeszélésekre van szükség.

CÁFOLATOK

(LONDON.) A Daily Express trieszti tudósítója cáfolja az olasz kikötőre vonatkozólag elterjedt híreszteléseket. A tudósító közli, hogy Trisztben egyetlen német katonát, vagy hatósági személyt nem tartózkodik és így a „bérbeadás” nem egyéb szándékossággal tervezett dajkamesénél. Igaz, hogy Triszt elvesztette mint kikötő a jelentőségét, de viszont hatalmas ipartelepei kárpótolják a várost elvesztett kikötő forgalmáért. Ugyanakkor Rómából közlik, hogy a Giornale d'Italia éles cikkben cáfolja a L'Illustration azon közlését, hogy az olaszok Albánia megszállásakor a benszült aszkarik ezredét is felhasználták. Végül a brit kormány cáfolja azt a híradást, hogy Anglia területén német repülőgépek végeztek volna felderítő repüléseket.

A cáfolat szerint a közlés sajnálatos félreértés következménye volt csupán, amelyet azonban bizonyos körök felhasználtak arra, hogy a brit lakosságban mesterségesen aggodalmat keltsenek.

JAPÁN NYILATKOZAT A KERESKEDELMI EGYEZMÉNY FELMONDÁSÁRÓL

(TOKIÓ.) (Rador.) A Domei ügynökség a japán félhivatalos távirati iroda egy vezető japán személyiség nyilatkozatát közli a japán-amerikai kereskedelmi és hajózási egyezmények felmondásáról. A nyilatkozat szerint az

egyezmény felmondását indokoló magyarázat nem szolgáltat elég alapot arra, hogy Washington ilyen nyersen és időszertlenül járjon el ebben a kérdésben. Ugy látszik, hogy a távolkeleti új helyzet kialakulása, amelynek elismerésére Japán más országok részéről is számított, Washington kellemetlenül érintette. Tokió azonban készséggel ragadja meg az alkalmat, hogy az új távolkeleti helyzet alapján kössön újabb egyezményeket más országokkal.

RÖVID TÁVIRATI HIREK

(BUDAPEST.) Darányi, volt miniszterelnök cukorbetegség miatt megbetegedett és hosszabb ideig tartó gyógykezelésre van szüksége. Ezért a parlament őszi időszakán fog majd a törvényhozási elnöki minőségében szerepelni.

(RÓMA.) A hivatalos lap rendeletet közöl, amely szerint a belügyminiszter jogosult a zsidó fajhoz tartozóknak nyilvánítani olyan egyéneket is, akiknek zsidó voltak az anyakönyvi hivatalból pontosan nem állapítható meg.

(JERUZSÁLEM.) A Jordán mentén meggyilkolva talált arabokról megállapították, hogy azokat szélsőséges zsidók ölték meg. Ezért számos zsidó revizionistát tartóztattak le. Az eddigi letartóztatások száma meghaladja a százötvenet. Jeruzsálemben öt zsidót tartóztattak le, köztük olyant is, aki a zsidó nemzeti hadsereg röpiratát terjesztette. Ramallahban a hatóságok öt percelt a felrobbanás előtt tettek ártalmatlanná egy bombát.

— **ANNA-BÁL KOLOZSON.** Szombat este rendezik meg Kolozson a hagyományos nagysikerű Anna-bált.

— **A SZÁLLODA- ÉS VILLATULAJDONOSOK KÖTELEZETTSÉGE.** Bukarestből jelenti a Rador: Kormányrendelettel értelmében az összes villatulajdonosok kötelesek ugyanolyan nyilvántartást vezetni szállóvendégeikről és utasikról, mint a szállodák.

Veszedelemes szökött fegyencet fogott a rendőrség

(CLUJ—KOLOZSVÁR.) Veszedelemes szökött fegyencet fogott el a rendőrség ma déltájban. Maier Gavrilă Câmpului-ucca 157. szám alatt lakó fiatal férfi, aki a kolozsvári törvényszék börtönében kétévi fegyházát töltött, többrendbeli lopásért, három héttel ezelőtt mezei munkában lévén, egy őrizetlen pillanatban megszökött a fogházor elől és nyomtalanul eltűnt. A rendőrség büntügyi osztálya a fogház igazgatóságának megkeresésére széles körben nyomozott a veszedelemes fegyenc kézrekerítésére és ennek során ma délelőtt 11—12 óra között a büntügyi detektíveknek sikerült elfognia a szökevényt a Hója-erdőben, ahol szökése óta rejtőzködött, azután erős fedezet mellett visszakísérték a fogházba.

TITOKZATOS HOLTTESTET

VETETT PARTRA A DUNA VÍZÉ. Bukarestből jelenti a Rador: A dolmányos ügyészség értesítést kapott, hogy Grigoriu közlegény határában a Duna hullámai partra vetették egy 15—18 éves fiatal leány holttestét. A víz és a hőség hullám annyira feloszlásba hozták, hogy személyazonosságának megállapítása rendkívül nehéz volt. Csak a boncolás tudja így esetleg a halál pontos okát is megállapítani, valamint tisztázni azt is, hogy öngyilkosságról, vagy szerencsétlenségről van-e szó. Valami diákleány lehet az áldozat. A nyomozás most ilyen értelemben is folyik.

— **Egyhónapi szárazság után itéletidő.** Newyorkból jelentik: Csütörtökön éjszaka egyhónapi szárazság után az Egyesült Államok keleti részeiben megért az eső, de valószínűleg felhőszakadás és itéletidő alakjában jelentkezik. Különösen Newyersey és Pennsylvania Newengland államokban. Az itéletidő borzalmas károkat végez és az általa okozott anyagi kárt körülbelül 10 millió dollárra becsülik.

— **BETÖLTIK AZ ÜRESEDÉSBE LEVŐ ÁLLÁSOKAT.** Bukarestből jelenti a Rador: A kormány elhatározta, hogy az üresedésben levő szolgabírói, jegyzői és egyéb közigazgatási jellegű állásokat betölti és idevonatkozóan törvényrendeletet készít.

— **Eljárás indult meg a szabottalással vádolt atléták ellen.** Bukarestből jelenti a Rador: Aklagenfurti versenyre utba indult román atlétaválogatottak közül nem jelentek meg a vonatindulásnál Dinu Cristea, Vamanu és Schulleri versenyzők. A három atléta ellen most a szövetség szabottalás miatt eljárást tesz folyamatba.

— **Az ügyészség megfellebbezte az Unghenii—Glavce-féle per itéletét.** Bukarestből jelenti a Rador: Az ügyészség fellebbezést adott be az unghenii Glavce-féle nagy földkisajátítási per ügyében elhangzott itélet ellen és kéri a büntetések felemelését.

— **Letartóztatták a vasuti jegyszélhámost.** Bukarestből jelenti a Rador: A hatóságok letartóztattak egy Alexandru Székely nevű egyént, aki az északi pályaudvaron használt, de a keltelési időpontot meghamisító vasuti jegyeket hozott forgalomba és így szélhámoskodott.

— **Elfogták a bűnös mérnököt.** Bukarestből jelenti a Rador: Simion Neicu mérnököt, aki Bukarest városa kárára követett el visszaéléseket, a hatóságoknak Nagyváradon sikerül letartóztatniuk. Az elfogott mérnököt Bukaresbe viszik kihallgatásra.

— **A román Országőr-parancsnoknők csoportja Lengyelországban.** Varsóból jelentik: A román Országőr-parancsnoknők, Eugenia Scripcaru asszony vezetésével ideérkezett csoportját tegnap kihallgatáson fogadta Franasovici varsói román nagykövet. Majd a nagykövet felkérte társaságában fogadóestélyt rendezett, amelyen megjelentek a követ-ség tagjai és a lengyel cserkészlet küldöttsége.